JURNALUL S.F.®

Premiul Convenţiei Europene de SF
EUROCON '94

Anul IV Nr. 125; 29 Iunie-5 Iulie
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 250 lei

HOWARD WALDROP

Orătăniile slute

NEBULA AWARD
THE WORLD FANTASY AWARD

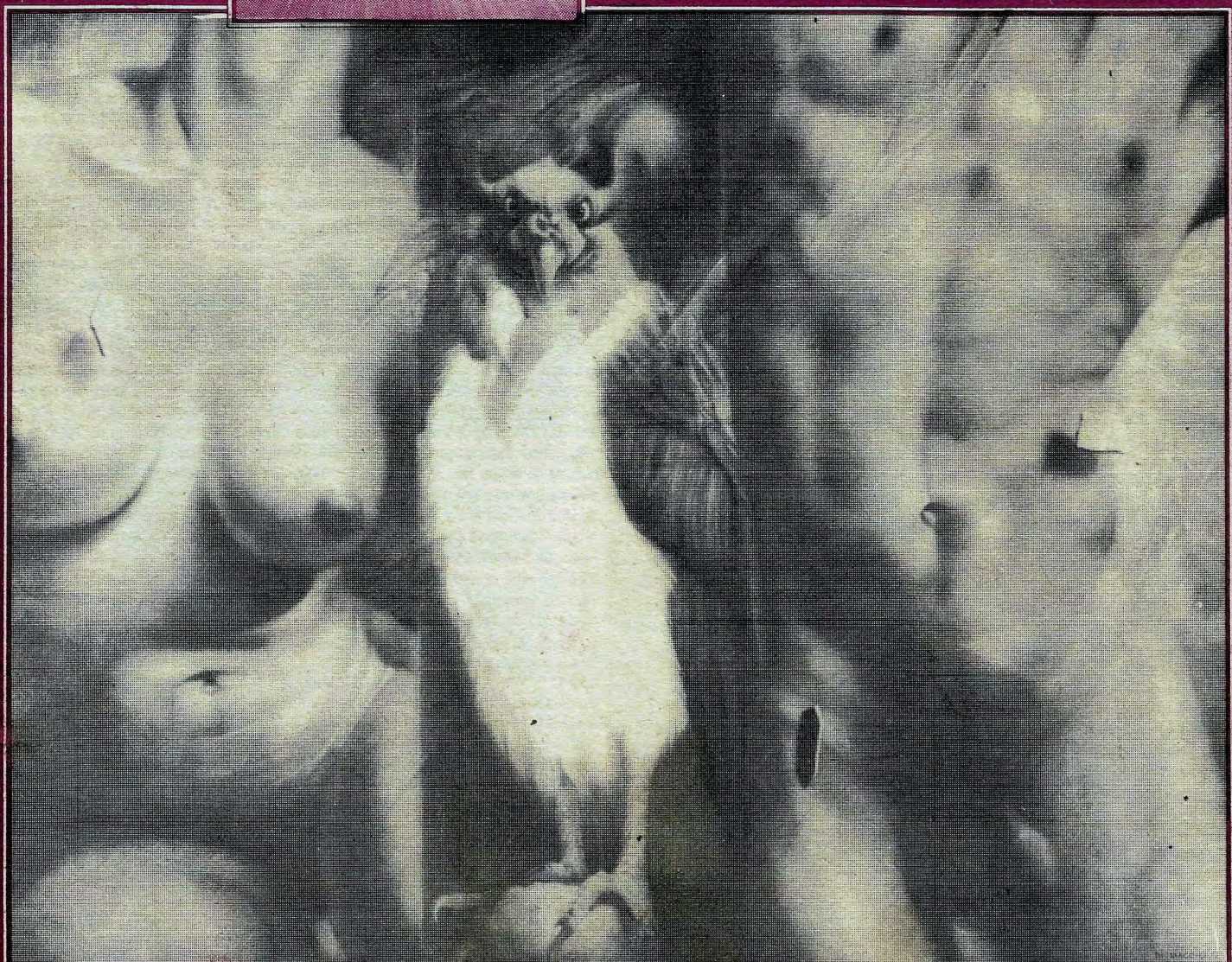

POȘTA REDACȚIEI

Lionel D. Roșca: o scrisoare inteligentă, care păcătuiește însă prin faptul că *nu m-a citit cu atenție.*

Domnul Roșca îmi demonstrează că masele pot constitui obiectul psihoistoriei. Lucru pe care l-am susținut și eu, afirmînd că romanele cu adevărat bune din ciclul FUNDAȚIEI sînt *Fundația* și *Fundația și Imperiul*. I-am reproșat lui Asimov, în articolul încriminat, că în *Preludiul Fundației* îl pune pe Seldon să emită acea teorie interesantă fără să cunoască ce-i istoria. Atunci cum o poate matematiza?

În privința chestiei cu Gaia, nu-i vorba de *„privit dragostea prin gaura cheii, iar gîndul că orgasmul Gaiei ne-ar aduce clăbuci la buze"*. Sînt la o vîrstă la care știu despre treburile astea ceva mai mult decît onorabilul domn Roșca. Recunosc că gluma n-a fost de calitate, mea culpa.

„Asimov << pastișează >> pe Lem, E.C. Tubb și ce-o mai fi recunoscut cititorul. E absolut adevărat - deși de la cineva care crede că trăiește și scrie postmodern ne cam miră...". După cîte știu, postmodenismul nu exclude originalitatea. Am afirmat eu vreodată că scriu postmodern? M-a încadrat cineva, vreodată, în acest curent? Cît despre *„a trăi postmodern"*... nu-mi imaginez ce vreți să spuneți.

Subiectul articolului meu se referea la o problemă pe-care corespondentul nostru o ignoră: în ce fel ultimele romane se încadrează în problematica întregului ciclu. Am scos în evidență nepotriviri, neconcordanțe. Nu-l interesează și extrapolează afirmațiile mele și asupra altor romane, despre care am afirmat clar, sînt bune. Fiind bune, ce să mai spun despre ele? Ce-au spus mii de oameni înaintea mea?

Domnul Roșca îmi reproșează, apropo de observația făcută la A doua Fundație: *„asta e o carență de știință psihologicească: te interesează să-i domini pe oi tari, nu pe oi slabi și fără valoare."* Serios? De unde ați scos aforismul ăsta? Istoria ne învață că dictatorii s-au înconjurat doar de nulități. Iar dacă domnia sa are dreptate, de ce s-ar zbate unii să dirijeze istoria *(după cum afirma tot domnia sa)*, din moment ce masele pe care vor să le domine sunt constituite din indivizi oarecare? Vă contraziceți, domnule Roșca, și încă în același paragraf. Pentru *„chestii psihologicești"* vă recomand să citiți cartea lui *Elis Canetti, „Psihologia maselor"*. Poate învățați ceva...

„În Fundația renăscută, vezi Doamne, nu se schimbă nimic din viziunea de pînă atunci, ca atare cartea e nulă". Atenție la ce-am afirmat, domnule Roșca! Eu susțin că, dimpotrivă, cartea, deși bună, schimbă viziunea întregului ciclu, este o cărămidă ce nu se potrivește în zid! Seldon e adus la viață, aveți dreptate, dar cum? Inventînd un personaj ce nu are nimic de-a face cu cel inițial. Care din personaje e cel real? *„Asimov se spune pe el însuși, o ființă muritoare, și o ...ce profund."* Interesant punct de vedere (păcat că nu-l pot reproduce integral) dar a-l confunda pe Asimov cu Seldon este, după părerea mea, o mare greșeală. Asimov nu s-a imaginat niciodată ca fiind cel care trasează destinele umanității, prim-ministrul Galactic, etc. A preluat din experiența proprie lucruri pe care le cunoștea, a imaginat bătrînețea și moartea unui geniu inspirîndu-se din geniul pe care-l cunoștea cel mai bine, dar atît! Cît despre *„îi doresc cuiva scriitor de SF să atingă în opera lui atît de vibrant coarda condiției umane, mai ales că nu rareori scriitorii de SF cred că a scrie SF se reduce la a inventa niște trucuri, niște gadgeturi <<ce ghighilă plăcut inteligența >>..."*, am senzația că nu ați avut acces la marea literatură SF.

Începeți prin a-l citi pe Orson Scott Card. Poate se traduce și Dan Simmons...

Cît despre bătrînețe și moarte se vede că le cunoașteți doar din cărți... Nici măcar exemplele nu-s alese prea bine. Vă recomand memoriile doamnei Beuvoir (capitolele despre bătrînețea și moartea lui Sartre).

Îmi permit să citez din Adler: *„Poeții și filosofii s-au străduit să descrie bătrînețea în culori vesele, idilice. Dar numai cîteva spirite deosebite reușesc să-și păstreze echilibrul cînd pătrund în valea morții..."*.

Să nu mai lungim vorba: n-am reușit să dăm scrisoarea „pe post" deși mi-ar fi plăcut. Aveți argumente interesante, dar regulile polemicii sînt clare: referiți-vă la ce a spus opozantul, nu divagați. Îl admirați pe Asimov? Vă fac o confidență: și eu. Poate de aceea m-au supărat necorelațiile care la alții nu le-aș fi băgat în seamă. Subiectele tratate de dumneavoastră merită o discuție îndelungată. Poate, cînd se ține o reuniune la Cluj, ne întîlnim și ne lămurim reciproc...

Zamfir Emilian, ateu, ne trimite un text intitulat „TOLERANȚA CA RENUNȚARE"

„Accepția personală a actului prin care cineva maculează sau înnobilează coala de scris implică asumarea unor responsabilități. Echivalența acestor responsabilități e o problemă de educație și atitudine. Educația și atitudinea sunt niște factori aleatorii în paginile Jurnalului SF, niște variabile care transformă constant revista într-un cîmp de luptă." Mulțumim pentru părere.

„Totul pleacă de la articolul domnului Liviu Radu intitulat „Ateism și credință", o nouă mănușă aruncată spiritului marelui dispărut dintre noi, Isaac Asimov (și, am profunda convingere, o mănușă aruncată incitant și împătimitului SF-ist de rînd, obligat acum să se analizeze atent și chiar să se implice). *Din nefericire, rolul de kamikadze pe care și-l asumă domnul Liviu Radu poate avea consecințe neplăcute asupra modului în care va fi receptată creația sa, chiar dacă valoarea creației transcende personalitatea și opiniile scriitorului fără a fi afectată."*

Domnule Zamfir, redacția nu caută să atragă atenția prin metode ieftine. Nu mi-am asumat nici un rol de kamikadze ci, la fel ca dumneavoastră, am simțit nevoia să mă implic.

„Cînd a apărut incriminatul articol RELIGIOZITATE *am fost tentat să scriu redacției pentru a-i mulțumi că mi-a oferit o mostră a ceea ce reprezintă omul Isaac Asimov și pentru că, în sfîrșit, aduce în colimator un conflict existențial, acela dintre ateism și religie (temă care, cred, se impunea tratată de mai mult timp și la o altă amploare, fiindcă subtila orientare a Jurnalului SF pe cărările așa - zisului curent post-modernist ce utilizează fantasticul și accentele psihologice fac din această temă un obiectiv de o importanță deosebită, cu rădăcini adînci în esența creației literare pe care o promovează revista)"*

Cred că ați făcut bine renunțînd să scrieți redacției. Textul nu-l caracterizează pe Asimov. E răspunsul nervos la scrisoarea unui bigot obscur care-i reproșa (Asimov fiind evreu) că nu-i creștin! Cît despre tratarea conflictului ateism-religie, revista noastră este literară, nu ideologică. Un student la teologie a făcut afirmația *„nu știu ce-i SF-ul, dar am auzit că-i o chestie a masonilor"* iar unii consideră că trebuie să păstrăm linia de *„propagare a ateismului științific"*, impusă genului de fostul regim. JSF urmează o linie care aduce în fața cititorilor opinia actuală despre SF, din țări ceva mai avansate în domeniu. După cum am declarat mai sus, sînt un admirator al lui Asimov, dar nu accept orice text doar pentru că-i semnat Asimov. Sînt curios ce veți gîndi despre Asimov cînd Remus Cernea va scoate la iveală un alt articol al lui Asimov, în care răspunde unui ateu care-l acuză că a publicat un text cu rezonanțe religioase...

Din acest moment domnul Zamfir începe să se depărteze de subiect: *„Acest patetism vizavi de stadiul actual al relației <<om-univers>> nu oferă scuze pentru greșeala de a proclama toleranța ca atitudine corectă". „Asimov analizează problema, pe cînd autorul articolului propune îngroparea ei." „Domnul Liviu Radu uită să aducă în sprijinul afirmațiilor sale contraargumente, ba chiar mai mult, face uitat chiar principiul toleranței pe care-l promărește și emite remarca mult mai violentă prin subtilitate* <<credința e un har de care nu se bucură orișicine>>*" Aș fi tentat să trimit către studiul istoriei în epoca Inchiziției și a misionarismului. Eu, profanul, mă mulțumesc să-i cer (ah, ironie a soartei, ca de la ateu la ateu, deci prin prisma unei schematizări logice) să-mi lumineze mintea și sufletul oferindu-mi beatitudinea de a fi printre aleși... Sînt convins că scriitorul Liviu Radu se va ascunde din nou în spatele cuvintelor..."*

Nu, domnule Zamfir, nu se va ascunde în spatele cuvintelor (n-a făcut-o nici rîndul trecut, dar se pare că nu înțelegeți decît ce vă convine). Întrucît am senzația că nu prea înțelegeți ce înseamnă ateism, voi începe prin a vă aminti ceea ce mari gînditori au numit „problema fundamentală a filosofiei": *Există sau nu divinitate?* La această întrebare (dacă nu mă credeți vă rog să vă documentați) nu s-a găsit răspuns. Soluția a constat în considerarea axiomatică a valabilității unui *DA* sau *NU*, pe baza căruia s-au putut construi sisteme filosofice complexe. Nu există problemă de îngropat, fiind vorba de opțiune. Asimov nu analizează nici o problemă. Folosește niște argumente valabile în vremea tinereții sale. Fiți liniștit, sînteți printre cei aleși. Pentru că neexistînd dovada existenței sau neexistenței divinității, opoziția față de această problemă, este, în fapt, o credință. Ateul crede în forța naturii, religiosul în cea a divinității. Însă majoritatea credincioșilor de orice fel adoptă o poziție sau alta din spirit de imitație, comoditate, ignoranță... Adevărați credincioși sînt rari. Nu s-au putut apropia pe cale rațională de credință (n-au cum) ci printr-un fel de revelație. De aceea am făcut o afirmație ce v-a părut suspectă. Dacă sînteți sincer în convingerile dumneavoastră, vă bucurați de același har. Să mai atragem atenția asupra unui aspect: ateul nu se bucură de sprijinul unui cod etic și moral, pe care-l oferă religia. Trebuie să și-l construiască singur. Revoluția franceză, prima manifestare a unei ideologii atee, a lansat principiile „libertate, egalitate, fraternitate". Cum le puteți adopta fără toleranță? Asimov, pe care-l respectați, își construise un cod moral sever, în care toleranța juca un rol important (cu excepția cazului cînd se enerva...). Toleranța nu înseamnă cum credeți dumneavoastră, renunțare sau lașitate. Înseamnă respect pentru semeni, înțelegere, bun simț și modestie. Intolerant este cel care își închipuie că deține adevărul absolut. Un lucru dovedit științific că-i imposibil.

Trimiterea spre studiul istoriei e un lucru periculos. Dacă vreți să aveți succes în susținerea opiniilor dvs, nu folosiți sloganuri false, eronate. Despre Inchiziție puteți citi în „Inchiziția spaniolă" de Bartolome Benassar (Editura Științifică 1983, control științific și adnotări Victor Kernbach). Veți descoperi, că după cele mai dușmănoase estimări, Inchiziția n-a reușit, în trei sute de ani, să facă atîtea victime cîte au făcut comuniștii atei în România în 50 de ani. Iar misionarii... Ce aveți cu bieții oameni? Poate ați vrut să spuneți conchistadori. Dar și în privința acestora aveți multe de aflat... Biserica a evoluat mult, mai ales cea catolică. Argumentele dvs ar fi spulberate cu ușurință. Un teolog subtil vă va anihila chestia cu *„Dumnezeu a zis să se facă lumină"*, întrebîndu-vă dacă, înainte big-bang, a fost lumină. Nu avea cum să fie, pentru că universul fiind compactat într-o sferă fără dimensiuni, nu exista emisie de fotoni. Dacă ați fi citit *„Scurtă istorie a timpului"* de Stephen Hawking ați fi aflat că Vaticanul organizează congrese ale savanților, încercînd să vadă în ce mod poate interpreta știința modernă în sprijinul religiei. Și consideră că teoria big-bangului nu se opune dogmelor sale.

Domnule Zamfir, argumentele dvs. trebuie să fie cele ale timpului nostru, să țină seama de cele ale adversarilor. Altfel, veți deveni ridicol. Veți aminti de Giordano Bruno și vi se va spune: *„Da, a fost o greșeală, s-a dovedit a fi un sfînt, a fost sanctificat. Iar Copernic a fost călugăr și nu i-a făcut nimeni nimic..."*

Sînt perfect de acord cu dumneavoastră despre „soborîrile de preoți" și excesul de religiozitate, care nici măcar nu-i sincer.

„Ateii au ajuns un fel de paria ai societății..." Consolați-vă cu ideea că în urmă cu nu prea mulți ani, erai un paria dacă susțineai că ești credincios. Sau, situație penibilă, cînd explicai prietenilor că ești ateu, dar nu datorită propagandei, ci din proprie convingere... Iar dacă sînteți tratat ca un paria, nu aveți nici o vină? Intoleranța dumneavoastră naște intoleranță. Eu pretind toleranță din partea tuturor. Dumneavoastră, din partea adversarilor.

„Credința nu-i o problemă individuală, pentru că individul e supus interacțiunilor cu oamenii". Total greșit. Credința ține, după cum am arătat anterior, de o opțiune proprie. Dacă știi ce faci și nu acționezi din oportunism.

„Toleranța, înseamnă, prin urmare, renunțarea la propria personalitate. Modul în care trebuie să se manifeste intoleranța e altă poveste." Nu, nu-i altă poveste, domnule Zamfir! Nu știu ce vîrstă aveți și cît de mult ați cunoscut pe propria piele ce înseamnă intoleranța! Toleranță nu înseamnă să renunți la propria personalitate, ci să ți-o păstrezi, lăsînd-o intactă și pe a celorlalți. Nu înseamnă nici fugă, nici renunțare. Îți poți afirma opiniile fără a încerca să le impui cu forța, ci prin argumente logice, fără jigniri. Credeți că sînteți deținătorul adevărului? Nu sînteți. Ateii cu cod moral au inventat noțiunea de „umanism", adică respectul față de om. Dumneavoastră ne oferiți un ateism intolerant. V-aș ruga să ne spuneți care variantă: stalinistă, nazistă, maoistă, a khmerilor roșii? Nu vă ajunge sîngele varsat de ateii intoleranți în acest secol? Mă trimiteți la istoria de acum cîteva sute de ani. Eu vă trimit la cea recentă. Vreți s-o luați de la început? Credeți că Asimov, ai cărui părinți au fugit de intoleranța din Rusia, ar fi acceptat așa ceva? Apelul la numele lui, la prestigiul lui, pentru a justifica monstruozități mi se pare un sacrilegiu!

Sper din tot sufletul ca opiniile dumneavoastră să reprezinte doar neconformismul tinereții, o reacție la jignirile îndurate din partea altor intoleranți. Dacă nu-i așa, vă compătimesc, pentru că aluziile pe care le faceți la responsabilitatea umană miros nu a tămîie, ci a lagăre de exterminare!

P.S. Nu aveți decît să receptați reacția mea cum vă place. Dacă ați încercat să vedeți cît rezistă toleranța mea, ați reușit. Lucru care nu mă încîntă de loc.

LIVIU RADU

JURNALUL ®

Editat de: INTACT SF

PREMIILE CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1993 - PLOIEŞTI
CONVENŢIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIŞOARA
GEOVALY SRL - BUCUREŞTI (activitate promoţională)
CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

COLECTIVUL DE REDACŢIE :

Adrian BĂNUŢĂ (REDACTOR ŞEF)

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON, Ionuţ BĂNUŢĂ, Remus CERNEA, Mihail GRĂMESCU, Costi GURGU, Isabela ION, Cristian IONESCU, Liviu RADU, Don SIMON, Cătălin TENIŢĂ, Florin Mircea TUDOR.
(REDACTORI)

ADRESA REDACŢIEI:
Şoseaua Bucureşti-Ploieşti, nr. 25-27, sector 1, Bucureşti
Tel. 2107136, 2109366, 2109946

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR INFORMATIVE REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Adrian şi Ionuţ BĂNUŢĂ*
Culegere: *Ruxandra ROGOJINARU*
Corectură: *Remus CERNEA, Cătălin TENIŢĂ*
Montaj offset: *Georgiana DUCMAN, Mariana SEBE, Silvana GREERE*

JURNALUL S.F. este înscris în Catalogul Presei la poziţia 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET. Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 Bucureşti - România Piaţa Presei Libere nr. 1

Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor JURNALUL
Redactor şef: Marius TUCA

Tiparul executat la INTACT

Orfeu, Einstein şi moartea

Nu există moarte.
Numai muzică.

O lume în care oamenii nu arată a oameni. În care se călăresc dragoni. O lume plină de monştri, de vestigiile unei civilizaţii trecute, din care au rămas legende... Legende care se amestecă, în care Ringo Star şi Elvis Presley au devenit figuri mitologice... La miturile străvechi se adaugă unele noi, pe lîngă elementele europene apar prefixe preluate din creola haitiană, în care Puştiul Moarte se inspiră din Billy the Kid, dar şi din religia voodoo...

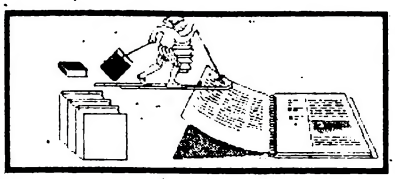

Vitrina cu iluzii

Şi Orfeu...

Orfeu ce-şi caută veşnic Euridicea, fără s-o găsească...

Muzica...

Muzica izvorîtă dintr-o armă. Muzica drept substitut al morţii. Dacă nu există moarte, ci doar muzică, atunci muzica e o formă a morţii?

Legendele se îmbină, miturile se încolăcesc, se împletesc...

Deasupra tuturor, Orfeu...

„Nu există moarte, numai iubire"...

Orfeu, Einstein şi Godel...

Şi oameni diferiţi...

Un basm tragic despre muzică, iubire şi moarte, care-i un roman SF subtil, impresionant, modern...

Cîntă, Lo Lobey, cîntă-ţi cîntecul de leagăn...

Izgoneşte moartea, să rămînă doar muzica...

Pentru că oricum vom ajunge toţi în marele rock şi marele roll...

Samuel R. Delany - Intersecţia Einstein, traducere de Radu Comănescu, editura Pygmalion

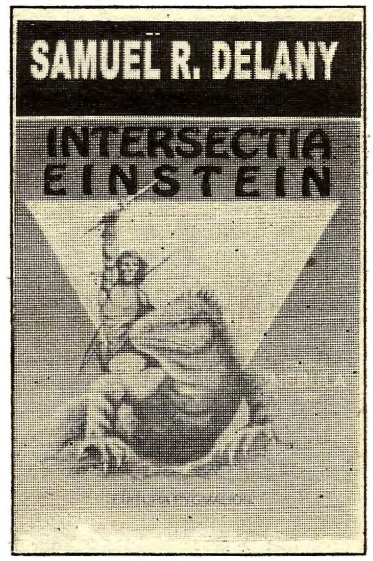

APARIŢII EDITORIALE

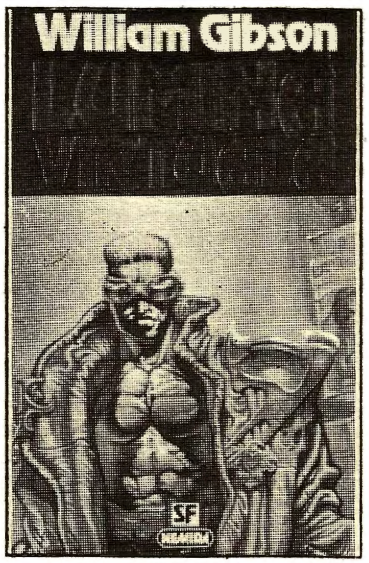

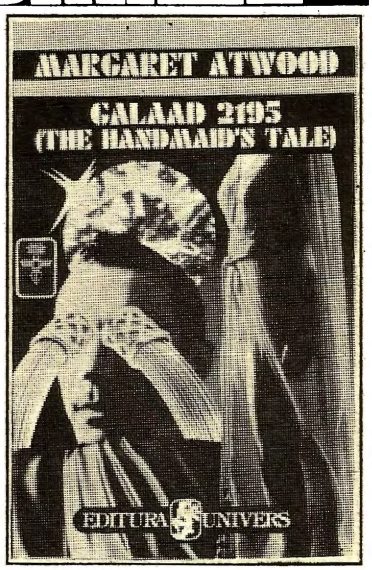

ULTIMELE NOUTĂŢI horror ÎN ANGLIA

LUCY'S CHILD

(Copilul lui Lucy) de Shaun Hutson, Little, Brown and Company, London, 1995, 372 pg., hardcover.

Născut în 1958 în Pertfordshire, Shaun Hutson este unul din cei mai prolifici scriitori horror contemporani. A publicat pînă acum 41 de romane, unele sub pseudonim, tirajul lor situîndu-l pe locul trei în topul vînzărilor, după Stephen King şi James Herbert. Printre romanele sale menţionăm: *Deadhead, Erebus, Nemesis, Relics, Shadows, Heathen, Victims, Renegates. Lucy's Child*, ultimul său roman, este un horror psihologic.

Beth Parker nu este prea încîntată cînd o găseşte într-o bună zi la uşă pe sora ei mai tînără, Lucy Norton. Cu cinci ani în urmă, după incendiul misterios în care şi-au găsit sfîrşitul ambii lor părinţi, Lucy dispăruse fără urmă, afundîndu-se într-o lume a drogurilor şi violenţei. Cele două surori nu se iubesc şi atmosfera devine din ce în ce mai apăsătoare, fiind întreţinută şi de repetatele aluzii ale lui Lucy referitoare la incapacitatea lui Beth de a avea copii, o problemă extrem de spinoasă, înrăutăţită şi de problemele pe care soţul lui Beth le are la servici, într-un spital de nebuni. Lucy este accidentată mortal de o motocicletă, moment în care Beth afla că sora ei era gravidă în cîteva luni. Acesta este prilejul aşteptat de atîta vreme, singura ei şansă de a avea un copil pe care să-l crească. „Ţinută în viaţă" cu ajutorul unor sofisticate echipamente, Lucy – mai bine spus Spiritul ei – este însă de altă părere. În jurul lui Beth se strîng tot mai mult forţe supranaturale care nu pot permite ca acel copil al lui Lucy să fie „înstrăinat".

Un bun roman de teroare psihologică.

BOOKSHOP

WHITE GHOST

(Fantoma albă) de Shaun Hutson, Warner Books, Little, Brown and Company, London, 1995, 345 pg.

Reeditarea ediţiei princeps din 1994 publicată tot de Little, Brown. În acest thriller cu accentuate nuanţe horror, reapare Sean Doyle, membru al unei unităţi antiteroriste, eroul unui alt roman al lui Hutson, *Renegates. De data aceasta, Sean cercetează dispariţia unui transport de arme destinate armatei în Irlanda de Nord. Reuşind să se infiltreze în IRA, descoperă o serie de amănunte şocante: corpul unui informator este plin de heroină, o casă conspirativă a organizaţiei adăposteşte membrii unor Yriade chinezeşti. Un val de violenţă se abate asupra Angliei şi în acest moment Doyle îşi dă seama că lucrurile au scăpat complet de sub control. Totul pare să confirme că un război fără milă a pornit între cele două grupări chinezeşti, una din ele sprijinită de IRA.* Un roman fascinant despre unul din flagelurile societăţii moderne: terorismul.

Florin Mircea Tudor

Două zile de imagini

Pentru două zile (16-18 iunie) Braşovul a fost capitala BD-ului românesc. Iubitorii genului s-au strîns în Casa Sfatului unde au avut parte de: albume, expoziţii, conferinţe, celebrităţi, lansări de albume, lume francofonă etc..

Bedefilii au fost intervievaţi, i-au ascultat pe Pierre Pascal , Schuiten şi Peeters, l-au cicălit pe Dodo Niţă *(care n-a făcut crize de nervi)*, s-au uitat la desene animate, l-au văzut pe Valentin Tănase vorbind şi nu desenînd, au răsfoit albume BD şi nu le-au prea cumpărat *(15.000 - 100.000)*. În general, bedefilii din Belgia s-au înfrăţit cu cei din România şi-au încercat a crea un „pod" peste Europa, sau pentru Europa; oricum bedefilii mari *(din Belgia)* au dat albume celor mici *(din România)*

.

A fost frumos, instructiv, educativ, civic, patriotic, de bun simţ, "noi totdeauna gata!", " în zbor voios" etc. Şi dacă un arc peste Europa nu s-o fi format, atunci unul peste timp precis a fost *(chiar dacă a fost mai mult cerc decît arc)* pentru că la Salon au expus şi participat creatori din mai vechea generaţie: Valentin Tănase, Radu Marian etc. Din păcate nu s-a strîns toată „gaşca de aur", ştiţi voi, *Viorel Pîrligras, Marian Mirescu, Victor Trifan*, să-i fi văzut faţă în faţă cu iepuraşii, revelaţiile ultimilor cinci ani în materie de BD: *Gabriel Rusu, Dorel Bindea, Ioan Neagu, Lucian Dănilă*, şi vedeta următorilor ani *Cătălin Negrea*.

Toate bilele albe pentru Dodo Niţă care a fost factotum-ul manifestării ajutat de Ioan Neagu.

Tema Salonului a fost:

„Călătorii extraordinare, ţări imaginare - Jules Verne"

Expoziţiile de grup au avut ca tematică:

Jules Verne în banda desenată europeană .

Au expus: F. Bourgeon, A. Juillard, C Gasquet (Franţa), C. Laverdure (Belgia), A. Font (Spania), F.Bento, E. Silva (Portugalia), F. Caprioli (Italia), E. Zorand (Ungaria) şi N. Russu, D.Petcan, B. Bălan, G.Rusu şi D. Bindea (România)

Călătorii extraordinare - planşe originale ale celor mai importanţi creatori BD români

Ca, c est la Roumanie! - România văzută de 10 mari creatori ai benzii desenate francofone: Aymond, Bilal, Forest, Giardino, Kordey, Le Gall, Malles, Petillon, Schuiten şi Will.

Expoziţii personale:

Oraşele obscure şi Jules Verne -

Francois Schuiten & Benoit Peeters

De la banda desenată istorică la fresca murală - Valentin Tănase

Au mai expus:

Lucian Dănilă - *Castelul din Carpaţi, Eşecul*

Cătălin Negrea - *Vacanţă la mare*

Dan Petcan& Bogdan Bălan - *Poveste pentru copii nedormiţi*

Şerban Andreescu - *Prînz în epoca de piatră*

Cătălin Stoian - *Să ne iubim aproapele*

Kerban încăpăţînatul

D.F. Badea - *Megamuzeum*

Adrian Barbu - *Pseudo (1)*

Gabriel Rusu & Dorel Bindea - *Ultimul simbol, Poarta creaţiei*

Gabriel Rusu - *Sfîrşitul*

Răzvan Chelaru - *Poarta*

Sam - *Călătorie în infern, Încurcătura*

Mihai Boboc - *Contravenţia*

A. Ciubotaru - *Vacanţă liniştită la mare*

Cosmin Biro - *Jules Verne, ... un certain Monsieur*

Valentin Gubcenco - *Promenada*

Viorel Pîrligras - *Pelerinajul*

Ioan Neagu - *Războiul stelelor*

Radu Popovici - *Flagrant delir, Ceasu rău, Basme de sculat părinţii*

Radu Marian - *Vacanţă neterminată*

Tudor Popa - *ilustraţii de carte*

Au conferenţiat Valentin Tănase şi prietenii Schuiten şi Peeters despre Autour des Cites Obscures

A consemnat, Isoscel

POŞTA REDACŢIEI

Adrian Crişan (Cluj Napoca) - "Acasă", trebuie să-ţi fi spus ai tăi că nu e bine să ai de-a face cu "Necunoscuţii". Altfel spus, "Acasă" e mai izbutită, dar nu suficient pentru a ajunge la rubrica DEBUT. Pen'că zici că eşti la un liceu umanist, ia mai ia-o niţel la "aspirat" şi vezi ce iese. Aştept şi altceva.

Florin Adrian Roşie (Craiova) - "Singurătatea urbană" este... singură de-a binelea! Mult, mult mai slabă decît pilula pe care ţi-am publicat-o. "Condamnatul" a apărut într-un almanah *Domus* de prin '85. Serializarea nuvelelor nu este o idee prea fericită; în primul rînd că un text e scris ca să fie citit tot o dată, iar în al doilea: fiindcă distribuţia revistei este aşa cum este, mulţi dintre cititori ar risca să piardă urmarea. Sper ca nuvela din numărul ăsta să-ţi placă. Oricum, merçi pentru ilustraţii. E posibil să utilizăm şi traducerea trimisă.

Mircea Dan Rus (Gherla) - Cred că în curînd rubrica DEBUT va conţine şi cîteva dintre pilulele tale. Mai trimite. Preferabil ceva mai elaborat.

Dorian Andone (Galaţi) - "Marionetele" se mişcă destul de bine în cadrul povestirii, dar textul în sine e banal. Revino cu ceva care să te reprezinte pentru că se vede că poţi.

Dan Alexandru Rădulescu (Bucureşti) - În primul rînd, baftă! Primul examen din viaţa ta este, probabil, şi cel mai stresant, da' trec cu toatele. "Textele" trimise sînt nepublicabile, dar puţină lume a publicat la 14 ani, aşa încît nu dispera. Dovedeşti o oarecare uşurinţă a conducerii naraţiunii, dar - evident - îţi lipsesc mijloacele stilistice pentru a realiza cu adevărat un text. Dar, asta o să vină cu timpul. Pînă una-alta, citeşte mult şi scrie şi mai mult.

AVEronica Mircea (Focşani) - Probabil că incorigi-Bi-lus, iar de semnat, n-am uitat să semnez, ci redactoru' boss să introduse în poştă, mai introduse un rînd şi zbură semnătura. Asta el Acu' ca să revenim la destinătăreasă, ai fi preferat cumva să scriu: AVEţnik? Oricum agregatul onomastic e foarte simpa-tic, probabil la fel şi mătuşile de ziseşi că le călcaşi bătătura, să ştii că dacă bătătura nu e tratată cum trebuie poate degenera pînă la bătăpion sau chiar mai rău. Oricum crez io, cu aprecierea oftalmologică pe care-o posed(ez) şi cu brumele de mate ce-mi mai aderă la neurilerne că numita asimptotimează 1.60-ul mai degrabă prin lipsă decît prin diferenţă. În privinţa textului gréblat de care pomenişi, mi-e cu neputinţă să-ţi ofer deocamdată oarece ştire, întrucît bossul pomenit o ţîră mai sus absentează din bătătura redacţională şi nu poci pentru ca să-mi iau angajamentul în scris că l-oi vedea publicat în numita publicaţiune, da' sper că-ntr-un viitoriu oarecare (mai apropiat sau mai dă departe) voi încropci un reponz pentru a domniei-tale privire acvilească, da' io crez în foru' meu personal intim că o afirmaţiune e de aşteptat.

Cătălin Sandu (Galaţi) - În primul rînd: ai uitat să indici (alături de titluri) şi numărul de pagini, deci aşteptăm precizările. Probabil că articolaşul o să apară. Aştept cu interes listele cu titluri din Niven şi Blish. Sper că ai văzut că ţi-am respectat dorinţa. PS Mi-au plăcut cada şi papucii. (ce palmieri... ce nuferi...ce orhidee...)

Fer-roc(k)e Adrian Totolici - Meg-ul din Galaţi - 1)&2) No comment. 3)S-o fi vrut prozişoara să fie dezlînată (adică, toarsă, nu?) da' dezlînarea de care vorbeam io era aia independentă de voinţa megadethimii-tale, dezlînare care-şi urla amarul în fiecare paragraf al sus-numitei prozuliţe (sau prăzuliţe, cum preferi/ pre-fieri/pre-fierbi). Să ştii că întotdeauna poţi fi sigur de una bucată de critică sinceră din partea mea. E suficient să-mi scrii. Şi sînt curios să fiu făcut praf cu nuveluşa (sper că nu nuieluşa) cu care te lăudaşi. 6)Mike Oldfield a fost. 7) Nu. 8)Promit. De răspuns o să-ţi răspund mai pe larg next uicul. 9) Nu prea, da' trimite. M-ar interesa oarece versuri dă piese, adicătelea cîntiecele d-ale Nirvanei, Offspring, dEus ş.a.

Radu Pavel Gheo (Timişoara) - Fi-ţi-ar panglica şi *cenzurat* şi *cenzurat* că *cenzurat* altfel *cenzurat*. Şi eu aştept să ne vedem, dacă nu melceşte, măcar telefonic. Sam taim.

Bi-t(t)errier

PS Îmi cer scuze dragii mei corespondenţi pentru că şi în această săptămînă am răspuns mai *telegrafic*, dar spaţiul revistei a devenit mult prea strîmt pentru mulţimea materialelor.

OCTAVIAN MUSTAFA

ÎNCHEIEREA

Într-o bună dimineaţă, oamenii se sculaseră din somn într-atît de deştepţi încît, fără prea mult efort, construiseră *Maşina de încheiat orice*. Aceasta era o năzdrăvănie lucitoare care finaliza în mod impecabil toate proiectele neterminate ale oamenilor. Ei se puteau gîndi în acest timp la tot felul de lucruri şi puteau, de asemenea, inventa alte maşinării. Deoarece erau într-atît de deştepţi, oamenii realizaseră că nimic nu va putea funcţiona la parametrii doriţi dacă nu se păstrează în permanenţă o ordine prestabilită a lucrurilor. Din această pricină ei programaseră Maşina să execute partea finală a tuturor proiectelor deja plictisitoare pentru ei, într-o perfectă ordine cronologică. Maşina fusese concepută pentru viteze impresionante de lucru, astfel că, acolo unde apăreau simultaneităţi supărătoare în proiecte, oamenii deciseră să fie utilizată ordinea alfabetică şi un sistem diferit de cel preferenţial. Care dăduse, în trecut, totul peste cap de atîtea ori! Desigur că după atîtea aranjamente minuţioase, oamenii duseseră Maşina în biblioteca informatică unde păstrau rezultatele ştiinţifice şi culturale ale trecerii lor pe Pămînt.

Aici, ascultătoare, rapidă şi silenţioasă, Maşina începuse să muncească fără greş. Maşina nu cunoştea noţiunea de preget sau de îndoială. Pentru Maşină nu existau astfel de lucruri. Astfel, nu după multe cicluri solare, Maşina îndeplinise cu succes operaţiunea de injectare mortală şi nedureroasă a tuturor reprezentanţilor omenirii pe Pămînt, spre a putea încheia odată veşnic neterminata poveste a Judecăţii de Apoi. Dar, din nenorocire, în fazele ulterioare ale proiectului, datorită unor erori la interpretarea textelor extrem de prolixe, Maşina întîmpinase dificultăţi insurmontabile la operaţiunea „ieşirea - morţilor - din - morminte". Pînă la urmă se pare că această singură şi ultimă nereuşită a Maşinii s-ar fi datorat faptului că Maşina întîlnise Biblia la raftul treizeci al Bibliotecii Totale, pe cînd literatura de genetică şi imunologie avansată (conform serioasei ordini cronologice) se găsea abia la raftul o sută cinci.

De unde deducem că maşina nu aflase încă de clonare.

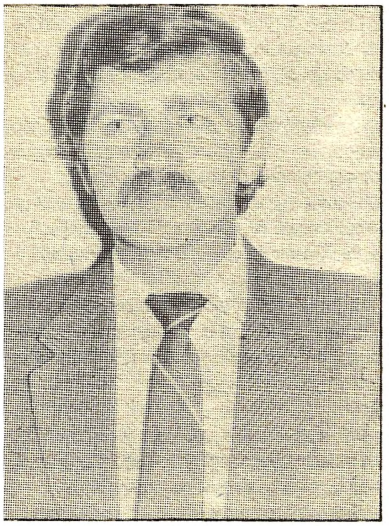

LADISLAU DARADICI

S-a născut pe 29 aprilie 1957 în Deva şi se consideră un taur cît se poate de potolit (lucru ce poate fi confirmat de întrega suflare sefistă aflată la Giurgiu unde s-a scoborît pentru întîiaşi dată în braţele primitoare ale fandomolui).

A absolvit Literele timişorene, iar acum se chinuie să vîre în scăfîrliile elevilor oarece cunoştinţe. Veniturile, ca ale tuturor sefiştilor, mai puţin cine ştim noi, la limita de subzistenţă. În afara literaturii îndrăgeşte cu pasiune natura.

Scrie de dinainte de '89, da' făr' de succes. Evenimentele decembriste îi dau speranţe şi trage tare, lucru care-i aduce şi nişte premii:

- Premiul I la concursul de proză scurtă "Liviu Rebreanu" - Aiud '92

- Premiul I pentru povestire la concursul naţional "Marin Preda" - '93; la acelaşi concurs se pricopseşte şi cu premiile oferite de revistele Literatorul şi ARC (a Fundaţiei Culturale Române).

De publicat începe tot în '91, dar cu proză... poliţistă în revistele DETECTIV, CALYPSO şi PENTRU PATRIE. De altfel obţine şi două premii pentru povestire poliţistă.

Dragostea pentru natură s-a îngemănat cu literatura rezultînd proze animaliere ce au apărut în reviste şi almanahuri de profil.

Sub pseudonimul Radu Petre a publicat poezie în LUCEAFĂRUL şi almanahul DIANA.

Pretinde că n-ar fi pătruns în lumea sefeului dacă prozele trimise la redacţie acum vreo trei luni ar fi fost tratate cu un refuz categoric de redactorul nostru Ionuţ Bănuţă.

Acum lucrează la un roman sf pe care sperăm să-l vedem publicat cît mai curînd.

În SF s-a remarcat la concursurile organizate de cluburile: Suflet, Quasar, Pozitronic, Segra, Vladimir Colin şi Quo Vadis?.

verre -Bi - na(cht)

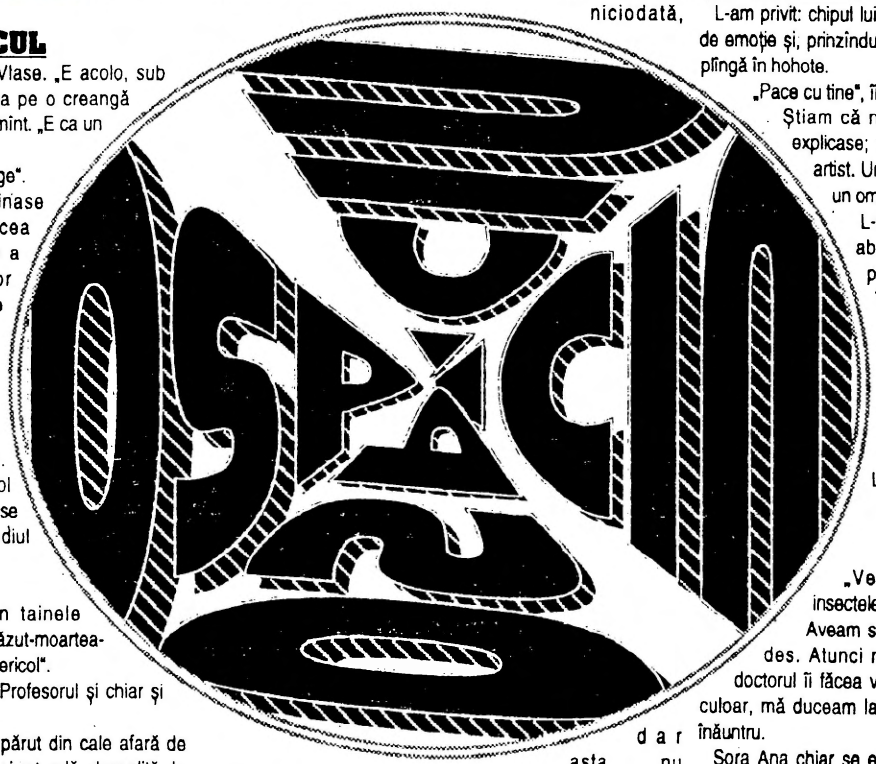

1. PROROCUL

„Să mergem la Poet", mi-a spus Vlase. „E acolo, sub bradul cel înalt..." Era acolo. Şedea pe o creangă ţepoasă, păroasă, aplecată pînă-n pămînt. „E ca un rege", am spus.

Vlase mi-a răspuns: „Rege-care-drege".

În săptămîna aceea ne contaminase febra poeziei. Pojarul-jar, cum zicea Vlase. Descoperisem acea lume a imaginilor întoarse, a cuvintelor încărcate cu miez şi esenţe, le culegeam cu voluptate din pomii limbii ca pe nişte poame înmiresmate, savurîndu-le carnea zemoasă. Ne fascina pur şi simplu. Pînă şi cei mai răi dintre noi păreau supuşi de această vrajă impalpabilă a rostirii. Orele noastre deveneau un spectacol halucinant al sensurilor sublime întoarse şi stoarse cu meşteşug prin intermediul harului Marelui Poet.

Era acolo şi Spînzuratul.

„E tot aici", mă iniţia Vlase în tainele ceremonialului. „El este cel-care-a- văzut-moartea-cu-ochii; acum nu-l mai paşte nici un pericol".

Însă mai erau şi alţii: Pensionarul, Profesorul şi chiar şi Doamna.

În dimineaţa aceea, Poetul mi s-a părut din cale afară de slab. Părea altul. Avea o frunte mică şi rotundă, dezgolită de părul incolor şi lung, dat pe spate. Nasu-i era îngust, aproape transparent, iar buzele subţiri şi sîngerii. Doar ochii-i erau imenşi şi atît de negri încît, privindu-i, te cuprindea teama. Se legăna înainte şi înapoi, scufundat într-o meditaţie profundă.

„Vrea să ne spună ceva" , mi-a şoptit Doamna. „Are să ne spună ceva foarte important".

„Îţi voi tălmăci eu totul", mi-a spus Vlase încet. „Să nu te-ndepărtezi de mine: îţi voi tălmăci eu totul..."

Încă nu eram deprins; Vlase-mi era de mare ajutor. Într-un fel, devenise ghidul meu spiritual: era un iniţiat, fiecare înţelegea altfel rosturile Poetului, însă el era singurul în măsură să ne dezvăluie pînă şi sensurile cele mai ascunse.

„Acum începe", mi-a şoptit Doamna.

Deja cunoaştem aceste clipe dinaintea rostirii: Poetul îşi părăsea abisurile propriului său subconştient, înălţîndu-şi braţele şi izbucnind. Mîinile-i tremurau, ochii lui parcă dublîndu-şi volumul; îşi umezea buzele cu propria-i salivă, adresîndu-se vreunuia dintre noi. Mie încă nu mi se adresase. Cel mai des a fost vizată Doamna, apoi Spînzuratul. Odată mi-a spus că încă nu am personalitate, că personalitatea mea e într-o fază incipientă, aproape ca o sămînţă. Dar că ea avea să încolţească, copleşindu-mă.

Aşteptam cu emoţie acest lucru.

În ziua aceea l-a fixat cu privirile tot pe Spînzurat. Acesta era omul morţii, era mortul viu, o adevărată enigmă. Nu vorbea niciodată, dar asta nu însemna că era mut. Vlase mi-a explicat odată că el şi Poetul pot comunica prin gînduri. Eram începător şi mi-a fost destul de greu să înţeleg.

„Tu", a rostit el, „vei fi astăzi Martorul; abandonîndu-şi culcuşul rudimentar vei înălţa mirare către aştri!"

Vlase îmi şopti: „Tuturor ne vorbeşte acum: ne va veni ceva din afară şi trebuie să fim pregătiţi pentru asta".

„Cărările se-ntrepătrund", continuă Poetul, „însă vraja e vie şi-şi mistuie apropierea..."

Vlase mă prinse de braţ: „Acel ceva e pe drum", mi-a spus. „E ceva ca o absolvire, răsfrîngerea ordinii lucrurilor. Poate e însăşi iubirea".

„Chemare şi teamă – iz de ferigi arse-n criptele albastre ale orelor!" spuse Poetul. „Sufletu-mi e purpură, sufletu-ţi e mirare, dezvăluie-ţi căderea şi-nălţarea-n aşteptare: e reverberarea zăpezii şi a luminii, e sîngele vieţii şi viaţa sîngelui..."

L-am întrebat pe Vlase: „Nu-i vorba cumva de o femeie?"

Mi-a spus: „Aşa s-ar părea".

„Dezveleşte-ţi goliciunea, bătrîne!" strigă Poetul. „Te-nghite visul orbilor orbiţi în zori cu rouă! Adulmecă-ţi imensa lume-a singurătăţii, cosmosul va coborî în noi".

Vlase m-a tras de-o parte: „Fără doar şi poate că e vorba de o femeie",

Mi-a spus: „Nu ştiu dacă Spînzuratul mai poate face faţă". „Nu ştiu dacă Spînzuratul mai poate face faţă".

L-am privit: chipul lui se umflase îngrijorător. Ochii îi luceau de emoţie şi, prinzîndu-se de cap cu ambele mîini, începu să plîngă în hohote.

„Pace cu tine", îi spuse Poetul.

Ştiam că ni se adresează şi nouă. Vlase îmi explicase; un singur om nu poate fi un om pentru artist. Uneori nici mai mulţi oameni nu puteau fi un om.

L-am părăsit pe Poet în clipa în care se abandonase iarăşi meditaţiei. Îşi fixase privirile-n pămînt, înmărmurit, încetinindu-şi legănarea. Însă am rămas pe cărare, toată după masa am pîndit pe cărarea parcului minunea al cărui proroc a fost Poetul.

Şi într-adevăr, spre seară, la ospiciu a mai fost adusă o femeie; era o tînără de nouăsprezece ani. Se numea Laura.

2. Criza

„Vezi că se apropie ziua în care vin insectele", mi-a spus Vlase.

Aveam senzaţia că zilele astea se repetă cam des. Atunci nu mai ieşea din camera lui. Chiar doctorul îi făcea vreo două-trei vizite, eu îl aşteptam pe culoar, mă duceam la uşă, iar aşteptam. Dar nu mă lăsau înăuntru.

Sora Ana chiar se enerva. Întotdeauna se enerva, dar eu cred că mai mult se făcea că se enervează: striga la mine, mă alunga, eu rîdeam. Parcă era mai frumoasă.

Ultima oară pe Vlase l-au invadat furnicile. Erau un milion de furnici, mi-a spus. Am vrut să-l întreb dacă le-a numărat, dar cînd e vorba de insecte, lui Vlase nu-i place să fie luat peste picior.

Furnicile erau de trei culori: negre, roşii şi galbene. Cele mai blînde erau cele negre, mi-a spus, dar oricum, mai bine ar fi fost şi fără cele negre.

Se întîmpla cam aşa: deschideai ochii şi în jurul tău peste tot vedeai doar furnici. Călcai pe furnici, dormeai pe furnici. Peretele însuşi era plin de furnici: încolonate, mărşăluind în sus şi în jos în şiruri nesfîrşite, perfecte. Dacă-ţi închizi puţin ochii, îmi spunea Vlase, în loc de coloane vezi nişte linii subţiri care curg, se mişcă. Se duc în sus, pînă în tavan, apoi se întorc, într-o ordine desăvîrşită. Şir lîngă şir, coloană după coloană, pînă ochii ţi se închid şi, cînd te trezeşti, tu însuţi eşti o furnică...

Poate un furnic, am vrut să-i spun lui Vlase, dar mi-era teamă că mă aruncă jos din copac. Acolo era locul nostru preferat, pe creanga cea groasă a teiului, creanga bătrînilor, cum ziceam. Că aşa ne strigam: Bătrîne...

L-am întrebat pe Vlase: „Şi cum te simţi atunci cînd eşti furnică ?" Mi-a spus că groaznic. E ca şi cînd te-ar strînge pielea. Te strînge din toate părţile, dar cel mai insuportabil e la cap. Pentru că tu rămîi la fel, un trup

într-o menghină. Deci nu se pierde nimic din tine: rămîi la fel de greu. În schimb volumul îţi scade pînă ajungi cît ele.

„Chiar cît ele?" l-am întrebat.

„Eh", mi-a spus, „poate ceva mai mare. Să zicem cît o pisică".

Mi se părea caraghios: nu mai văzusem o furnică-pisică.

„Problema e", mi-a explicat Vlase, „că trebuie să încapi într-un volum atît de mic. Gîndeşte-te la bomba atomică: un sîmbure de uraniu acolo, dar care simte nevoia să plesnească! Şi cînd o face, vai de curul nostru..."

Într-o altă zi au venit cărăbuşii, iar într-o altă zi, coropişniţele. Vlase crescuse la ţară şi le ştia perfect: mi-a povestit că la trei ani într-o singură dimineaţă a înghiţit optsprezece greieri. De unde şi vorba aceea: a avea greieri.

Ziua în care veneau insectele, în cazul lui Vlase, începea de fapt seara. Şi ţinea pînă în după-amiaza celei de-a doua zile. Cînd îl apuca, eu ziceam „Mîine e ziua mea liberă". Adică liberă de Vlase.

Oricum, nu făceam altceva decît să-l aştept. Pentru mine, de acum, aşteptarea e ca o meserie, ca o muncă.

În după-amiaza aceea, după invazia insectelor, Vlase a apărut obosit pe aleea parcului. Venea încet, bălăngănindu-şi braţele pe lîngă corp, cu ochii măriţi şi aproape stinşi. Ştiam că îi trebuie vreo două ore ca să-şi revină...

L-am întrebat: „Na, de data asta ce au mai fost, ţînţari sau lăcuste?"

„N-ai ghicit", mi-a răspuns zîmbind. „De data asta au fost păsări".

Pe urmă a început să zboare.

3. Intelectualul

Vlase mi-a spus: „Şi el e intelectual". Apoi mi-a explicat: „Adică vorbeşte mult".

De fapt, nu vorbea: gîndea cu voce tare.

„Asta e ca metafizica", mi-a spus Vlase. „Meta se referă la metabolism, iar fizica la un fel de perpetuum mobile. Dacă iei un vas, par exemple, şi-i faci două găuri, apa se scurge din el. Dintr-un intelectual cuvintele se scurg; dar nu se termină niciodată".

Am intervenit: „Vrei să spui că are atîtea cuvinte cîte sînt într-o bibliotecă?" Dar lui Vlase nu-i plăcea ideea de bibliotecă: „Bibliotecile sînt închisori", mi-a spus. „Chiar dacă n-au gratii şi zăbrele..."

În ziua aceea intelectualul nostru pregătise o dizertaţie despre femeia înecată. *Ea,* spunea printre altele, *e ca şi celelalte. Diferenţa constă în proporţia de apă pe care o conţine organismul: această proporţie e considerabil mai ridicată. Ţesăturile pur şi simplu se scaldă în lichid, sînt învăluite de H_2O, prin urmare se comportă aidoma vieţuitoarelor acvatice. La început acomodarea e mai anevoioasă, cu timpul însă îşi perfecţionează modalităţile de autoapărare şi mecanisme de deplasare eficiente. Inima, de pildă, lucrează mai lesne într-un lichid. Imaginaţi-vă într-un bazin: masa corpului scade, iar mişcările, deşi mai încete, se fac cu o mai mare uşurinţă.*

Vlase mi-a şoptit: „Oare se poate face şi dragoste într-un bazin?"

„Nu ştiu", i-am spus. „N-am încercat încă".

Vlase rîse. Se pare că-l pălise ora lui de şotii. Spunea tot felul de prostii la care rîdea singur. Atunci însă am refuzat să-l mai urmăresc: alocuţiunea intelectualului îmi trezise interesul.

„Fenomenul cel mai interesant se petrece în creier", spunea el. „Gîndurile sînt nevoite să răzbată prin masa lichidă pentru a ieşi la suprafaţă. Aţi stat şi voi pe malul lacului şi aţi văzut uneori bule de aer ieşind la suprafaţă. Acestea sînt gîndurile".

„Gîndurile bălţii", spuse Vlase, dar nu i-am dat atenţie.

„Orice sentiment", continuă intelectualul, „există în cazul femeii înecate sub formă de fiori. Din pricina asta, bucuria devine teamă, iar iubirea, suferinţă. Căldura e trăită ca un frig propriu-zis, iar speranţa devine deşertăciune".

Cred că dizertaţia lui ar fi continuat mult şi bine, dacă dinspre parc n-am fi auzit un cîntecel vesel, rostit de Filimon. Se îndrepta spre noi, gesticulînd. Era o melodie pentru copii, ceva despre primăvară, miei şi floricele pe cîmpii. Vlase mi-a spus:

„Cred că s-a întîmplat ceva la lac. Să mergem acolo..."

Ne-a însoţit şi Intelectualul. Şi într-adevăr, pe malul lacului, l-am zărit pe doctorul Ugaru şi încă doi bărbaţi. Mai erau şi două asistente. Unul din bărbaţi chiar ieşea din apă, trăgînd după el trupul unei tinere fete. Am recunoscut-o: era Laura.

Ne-am încolonat pe mal ca nişte soldaţi, privind fata aceea frumoasă a cărei chip nu era nici trist, nici vesel. Ochii-i erau deshişi, privind fără încetare spre cer, iar din gură i se prelingea un firicel de sînge apos. Intelectualul fu cel care vorbi primul:

„Iată şi obiectul dizertaţiei noastre!" spuse. Pe urmă porni alene pe una din aleile parcului, continuînd să gîndească cu voce tare.

4. Origini

„Mama mea n-a avut copii", mi-a spus Vlase. Cred că era stearpă. Credea în Dumnezeu şi era de o pudoare exasperantă".

Nu ne-am mai urcat în tei. Stăteam pe o bancă, aproape de lac. Pe malul lacului pescuiau doi tineri. Erau gemeni, iar noi le spuneam muţi: se înţelegeau prin telepatie, dar Vlase era de părere că de fapt gîndesc simultan aceleaşi lucruri. Chiar şi mişcările lor erau identice: cînd unul scuipa, o făcea şi celălalt.

„Îi stă bine unei femei", i-am spus lui Vlase, „să fie pudică..."

Vlase a dat din cap, a aprobare, continuînd: „Să vezi cum a fost... Bătrînul, adică taică-meu, ţinea morţiş ca ea să-i facă un băiat. Aşa zicea: Orice, numai băiat să fie! S-a consultat cu moaşa din sat, o cocoşată simpatică cu un ochi mic şi unul mare, care absolvea găinile de deochi şi le făcea să ouă".

Vlase s-a lovit cu palma peste genunchi. Gemenii s-au ridicat amîndoi în picioare, apoi s-au aşezat din nou. Eu aşteptam cu interes continuarea. În faţa noastră apăru un moşuleţ cu coşuri pe faţă. Era veşnic îndrăgostit, făcea pe el cînd îi zîmbea vreo asistentă.

„Ştii ce i-a zis tatei?" m-a întrebat Vlase. Şi tot el a răspuns: „S-o ducă la doctor".

Am exclamat: „Iar doctorii ăştia?!"

„Sînt libidinoşi, ştiu..." mi-a zis Vlase. „Te pipăie cu degetele, cu privirile şi cu stetoscopul. Freud a spus că doctorii au libidoul cel mai ridicat dintre toţi. Toată ziua văd muieri goale".

Simţeam cum îmi creşte tensiunea.

„Mama", a continuat Vlase, „ştia acest lucru. Dar timidă şi ascultătoare cum era, s-a dus cu tata la oraş, la doctor".

„Ptiu!" am exclamat. Chiar atunci, gemenii s-au ridicat din nou în picioare, aşezîndu-se apoi.

„Au prins ceva?" m-a întrebat Vlase.

„Nu ştiu", i-am spus. De obicei nu prindeau peşte, n-aveau nici rîme. L-am întrebat pe Vlase cum era tipul. Adică doctorul.

„Bărbos", mi-a spus. „Aşa cred. Era înalt şi gras. A măsurat-o pe mama din priviri. Ochii-i luceau de o poftă animalică. L-a scos pe tata din cabinet şi a spus: Dezbracă-te. Mama n-a înţeles. Dezbracă-te şi urcă-te pe masă, i-a mai spus doctorul. Şi atunci mama a început să ţipe: striga de răsuna toată policlinica. Eu sînt o femeie cinstită, spunea. Măritată şi cinstită".

Vlase obosise. Gemenii chiar au prins un peşte. Cred că era de aur. L-am privit pe Vlase: era emoţional. Aşa se întîmplă cînd e pusă în discuţie o mamă. L-am bătut pe umăr.

„Lasă", i-am spus. „Lasă..."

Gemenii s-au apucat să mănînce peştele. Era un crap totuşi. Un crap autohton.

„Era un păcat, nu?" m-a întrebat Vlase cu glasul tremurînd.

Era. Şi i-am spus-o. Toţi doctorii erau nişte păcătoşi.

Apoi l-am întrebat cine l-a făcut pe el dacă maică-sa n-a avut copii. A stat puţin pe gînduri, apoi mi-a spus:

„Cred că m-a adus barza".

Gemenii se dezbrăcaseră: vroiau să facă o baie. Şi atunci am văzut că unul din ei era fată.

5. Privilegii

„E ceea ce se numeşte statut privilegiat", mi-a explicat Vlase. „Un fel de imunitate ospicială".

I-am spus că nu găsesc termenul potrivit, că e posibil ca noţiunea să nici nu existe în dicţionare. Simţeam că e un moment în care poţi să-l contrazici. Ca majoritatea oamenilor, şi Vlase avea orgolii.

Întotdeauna m-am gîndit că în postura mea de interlocutor, trebuie să adopt poziţia de ucenic-mucenic care, de regulă, pune întrebări care să-i stîmească imaginaţia".

Era seară şi degustam porţia noastră jalnică de orez cu lapte. Cineva a spus odată că laptele este leacul nebunilor, fapt pentru care, dacă te intoxici cu ciuperci, e preferabil să bei lapte şi nu bere.

„Deci, ca să mă exprim mai corect", a continuat Vlase, „ne este rezervată, în exclusivitate, „un comportament-în-libertate, o gîndire-în-libertate, o acţiune-întru-libertate. Căci multe ni se permit".

Am fost de acord.

„Să presupunem", a spus Vlase, „că Mara şi-a ucis copilul. Dar în loc să fie judecată după legi, în loc să zacă la zdup, Mara a fost trimisă la noi. E o nevinovăţie-întru-nebunie".

„O inocenţă sută la sută", am spus.

Mara era o tînără care se plimba cît era ziulica de lungă în sus şi în jos prin parc, legănînd o păpuşă de cîrpă căreia îi zicea fătul meu. Cînd se supăra pe acest făt, îl călca în picioare, îl sugruma, îl arunca în lac. Era pescuit de gemeni şi Mara se bucura, era ca şi cînd fătul respectiv s-ar fi născut din nou.

„Sau să-l luăm pe Pişta", mi-a zis Vlase. „E un tip extremist, iredentist, separatist, naţionalist şi şovin. Un terorist atroce. Dar în loc să fie spînzurat, împuşcat sau pus în scaunul electric, a fost trimis aici să se plimbe pe malul lacului. Asmute broaştele împotriva peştilor şi peştii împotriva bîtlanilor. În concluzie, n-are treabă".

„Şi are şi ţigări bune", am spus eu.

„Şi ne dă şi nouă", a surîs Vlase.

Ca să conchidem amîndoi că Pişta, cel care cînta melodii revoluţionare în limbi străine, e un băiat bun. Şi aşa şi era. Căci ospiciul, e o ţară liberă! Iar noi, locuitorii, eram oameni liberi.

„Exact ca parlamentarii", mi-a spus Vlase. „Şi ei sînt imuni. Noi şi ei, pe picior de egalitate!"

Chiar aşa, eram nişte privilegiaţi. Şi ca să demonstrăm nelimitatele noastre libertăţi, în seara aceea am refuzat să bem ceaiul de rostopască. Oricum, ceva bromură în minus nu putea strica organismelor noastre!

6. Cămaşa

„O ştii pe aia cu cămaşa împăratului?" m-a întrebat Vlase într-o seară.

N-o ştiam. Chiar ne ascunsesem într-o tufă ca s-o pîndim pe una din surori: seară de seară dispărea în parc şi nimeni nu ştia unde. Cînd se întorcea însă, radia de mulţumire.

„Ţi-o spun", mi-a zis Vlase. „Dar scoate-ţi vata din urechi că trebuie să vorbesc încet, altfel ne aude amorezata aia şi nu-şi mai îndeplineşte planul pe noaptea asta".

„Ar fi păcat", am spus eu. „De ea, nu de bărbatu-său".

„A fost aşa", mi-a spus Vlase. S-a întîmplat într-o dimineaţă, cînd a vrut să se îmbrace, că împăratul nu şi-a mai găsit cămaşa. Ori o pierduse pe undeva, ori i-o furase careva, căci în ţară erau hoţi cîtă frunză şi iarbă. O fi vreun consilier afurisit, îşi zise împăratul. Vrea să mă compromită. Apoi plînse în hohote, căci era un om sărac şi avusese o singură cămaşă, veche şi aceea. Ce avea el să facă, cum să prezinte aşa în faţa norodului?

Aşa l-a găsit regina, plîngînd. Regina asta era o frumuseţe. Îi aducea micul dejun, căci n-aveau la castel nici servitori şi nici bucătărese. Abătut, împăratul şi-a consumat gustarea: mînca ridichi cu slănină.

N-au mai văzut carne de două săptămîni, deşi trecuse de mult postul Paştelui. Spre norocul împăratul, era chiar vară. Pe asta s-a bazat şi regina cînd i-a spus: Bărbate, tu eşti împărat sau cizmar? Împărat, i-a răspuns împăratul. Bun. Uite ce vom face: azi la amiază vei promulga o lege ca începînd de mîine, pentru că e cald, pentru că omul transpiră şi pentru că mai circulă şi o epidemie urîtă, toţi bărbaţii să umble fără cămăşi! Iar

celui care va încălca legea, îi confiscăm cămaşa.

Niciodată n-a fost împăratul atît de fericit! Au scris legea, poruncind să fie adusă la cunoştinţa întregului popor. Iar poporul s-a bucurat nespus. Doar miniştri şi consilierii strîmbau din nas: ei erau graşi ca porcii şi păroşi ca maimuţele. Un singur lucru regretau toţi bărbaţii: de ce nu şi-a pierdut şi regina cămaşa...

„Că nu erau proşti de loc!" i-am zis lui Vlase.

A continuat:

Cei care nu s-au supus ordinului împărătesc, au rămas fără cămaşă şi-n scurt timp împăratul s-a ales cu o mulţime de cămăşi. Aşa că după zece zile a dat o nouă lege prin care îi obliga pe bărbaţi să poarte cămaşă. Iar regina din stocul de cămăşi de la palat a vîndut vreo duzină la talcioc şi astfel şi-au permis şi ei, ca duminica, la prînz, să aibă la masă măcar cîte un stavrid congelat.

În seara aceea sora n-a mai apărut prin parc. A doua zi am aflat că directorul, fiind de gardă, a invitat-o să-şi petreacă noaptea în cabinetul său.

7. Alter ego

„Uneori, mi-a spus Vlase, eu sînt el şi atunci el e stăpîn. Vino, îmi spune, iar eu mă duc. Căci omul e format din mai mulţi oameni. Simplificînd, putem spune că-s doi. Deci unul sînt eu, iar celălalt, el. E foarte greu să ştii care e el şi care sînt eu. Ceea ce mă încurcă cel mai mult e faptul că uneori cred că sînt eu, în realitate fiind el, şi invers. Acest lucru îmi dă dureri de cap. Dar ca să-ţi dau un exemplu concret, imaginează-ţi că eu fac dragoste cu o fată. În cazul ăsta el asistă. La un moment dat însă îmi dau seama că de fapt el e cel care face dragoste, eu fiind cel care asist. Concluzia ar fi că doi au fost cei care au făcut dragoste cu tînăra aceea, dar nu uita că eu şi el sîntem una şi aceeaşi persoană... Mai rău e însă faptul că de un timp eu şi el am început să nu ne mai suportăm. Şi mai ales pentru că nu ştim care din noi a ucis-o pe fata aceea... Ne suspectăm, ne pîndim, nu mai avem încredere unul în celălalt. Reprezentăm două aripi ale aceleiaşi păsări: cînd una zboară, cealaltă ar sta pe loc şi aşa mai departe. Dar am găsit soluţia: trebuie să-l omor. Îl voi ucide şi astfel voi rămîne doar eu. Aici însă există şi un risc: dacă vrînd să-l omor pe el, mă omor pe mine? Doar sîntem una şi aceeaşi persoană. Însă acest impediment mi se pare nesemnificativ: chiar dacă mă ucid pe mine, va rămîne el, deci tot eu. Şi ca totuşi cineva să ştie dacă l-am ucis pe el sau m-am ucis pe mine, aş dori ca tu să fii martorul acestei răfuieli..."

Simţeam că mă doare capul. Aveam încredere în Vlase: am acceptat. Dar din păcate, el n-a prevăzut ceva: faptul că omorîndu-l pe el, sau pe sine, îi va ucide pe amîndoi.

Vlase a fost înmormîntat în parc, aproape de lac, sub teiul nostru bătrîn. Moartea lui a fost unul din evenimentele cruciale din viaţa mea.

8. PROIECTE

În lipsa lui Vlase, în timpul meu se crease un gol imens, de neumplut. Era ca o prăpastie care mă despărţea de realitate; Vlase a însemnat mult pentru noi toţi. Absenţa lui o resimţeau şi alţii.

Unul, care-şi zicea Cioplitor, s-a gîndit să-i facă o statuie. Am pune-o în parc, lîngă lac, spunea.

Ideea ni s-a părut bună. Dar ca să-şi realizeze proiectul, sculptorul nostru a încălcat unele reguli de convieţuire a celor morţi şi vii: a fost prins într-o noapte dezgropînd sicriul lui Vlase, căci îl vroia cu tot dinadinsul ca model. L-au băgat la izolator, iar Vlase a fost înmormîntat a doua oară.

Poetul i-a dedicat două ode; mi le-a arătat şi mie. Într-una evoca, într-o manieră simbolistă, efectul pe care-l avea Vlase asupra băieţilor, pomenind de cazul handicapatului Roată – unul care se rostogolea tot timpul – căruia Vlase i-a spus odată în glumă: „Mai bine ai sări gardul şi te-ai arunca sub tren". Căci, dacă traversai parcul şi dădeai de gard, dincolo, la nici zece metri, era calea ferată.

Nenorocitul de Roată s-a ascuns seara lîngă gard. A stat două ore acolo, pînă a venit acceleratul. A fost găsit în zori, făcut bucăţele. Prea puţini şi-au mai amintit că ideea aceea teribilă fusese a lui Vlase.

În ceea ce mă priveşte, acum mă simt cam singur. E ca o otravă în suflet. Am nevoie de băşcăliile lui Vlase, mi-e dor de teribilele lui poveşti. Şi parcurm, mă simt dator faţă de zilele acelea petrecute împreună.

Seara, cînd a venit doctorul, i-am şi spus: „Domnule, am nevoie de un caiet. Vreau să-mi scriu jurnalul".

„Excelent!" mi-a răspuns doctorul Ugaru. „Vei primi totul, însă nu te expune prea mult, căci, cum spunea şi marele Pavese care pentru o ţîrîă a pătit-o exact ca şi Vlase, laborare stanca!"

L-am întrebat ce înseamnă. Mi-a spus: „Munca oboseşte".

Era ceva adevărat. Adică o tîmpenie.

„E ca şi cum nici n-aş scrie", i-am spus doctorului. „Adică cel care scrie, mai întîi trebuie să gîndească, nu-i aşa? Iar eu oricum gîndesc. Tot timpul gîndesc, sînt un om lucid, doar dumneata mi-ai spus că boala mea se numeşte exces de luciditate. Deci dacă oricum gîndesc tot timpul, căci sîntem trestii cugetătoare, nu-i aşa, e ca şi cînd jumătatea actului scrisului ar fi făcută. În rest, concretizarea ideilor în cuvinte mi se pare o treabă de copil.

Adică transcriere banală".

Doctorul Ugaru m-a privit cu interes: „Dumneata eşti un om deosebit", mi-a spus.

„Da", i-am răspuns. „Mă cam supără un rinichi".

Însă el nu s-a prins. Aici e buba: ei niciodată nu-şi dădeau seama cînd noi îi luam peste picior şi cînd vorbeam serios. Confuzia asta durează de zeci de ani. E ca şi cînd, bolnav fiind cu trupul, îi spui unuia să te trateze de impotenţă, cînd tu de fapt suferi de platfus. Doctorul m-a întrebat: „Şi cu ce vrei să începi?"

I-am spus că nu am absolut nici un plan după care vreau să scriu. Că lucrarea mea va avea mai multe secţiuni, fiecare purtînd un titlu semnificativ dintr-un singur cuvînt.

„De ce dintr-un singur cuvînt?" m-a întrebat. I-am spus că nu ştiu: era o treabă ce-l privea pe subconştientul meu. M-a întrebat: „Şi cu ce vei începe?"

„Cu Vlase", i-am zis. „Şi, ca să fiu mai concret, voi începe exact cu ziua în care Vlase mi-a spus să mergem să-l vedem pe Poet. Era chiar săptămîna în care ne contaminase febra poeziei. Pojarul-jar, cum zicea Vlase..."

PREMIUL II
QUO VADIS? '95

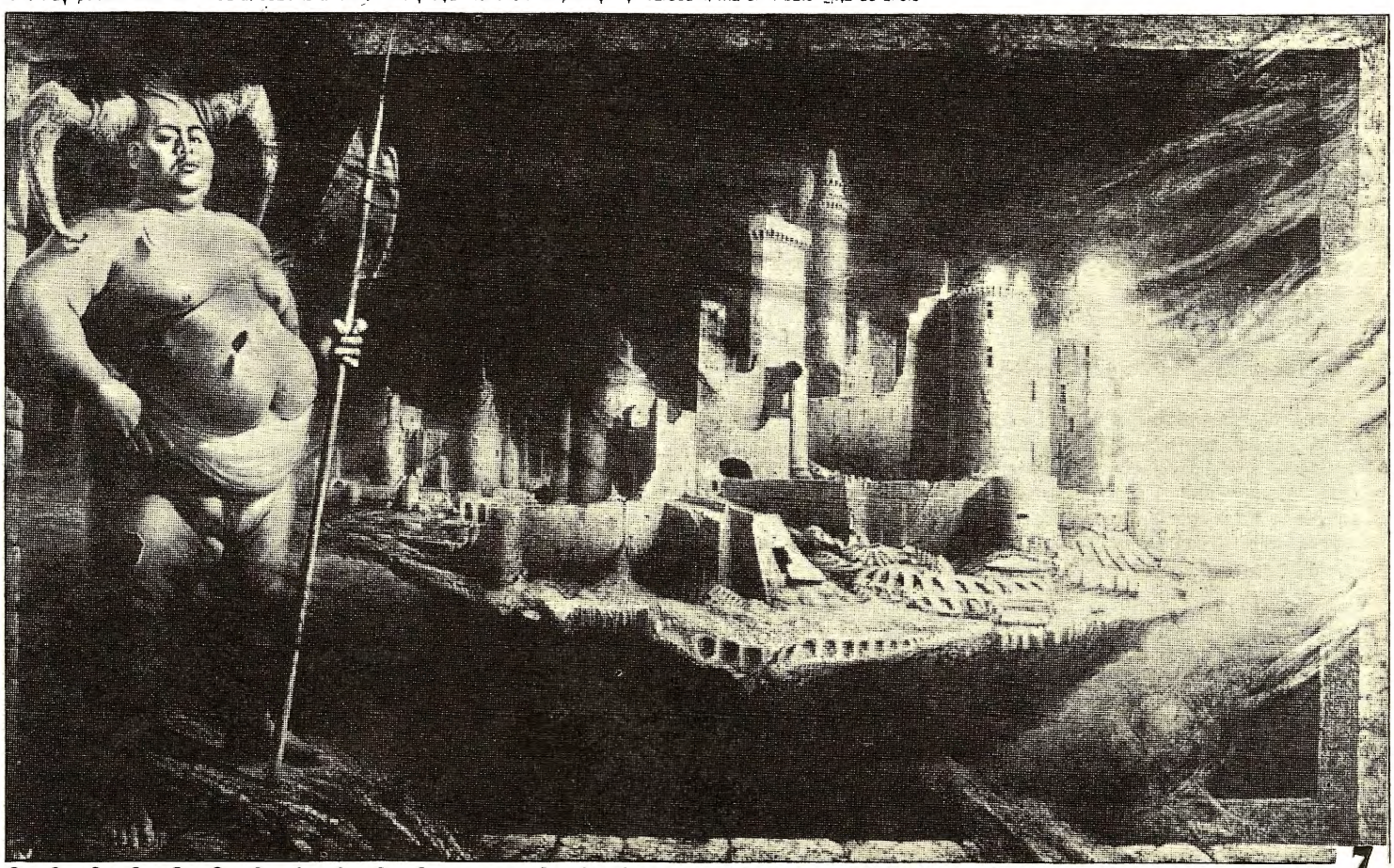

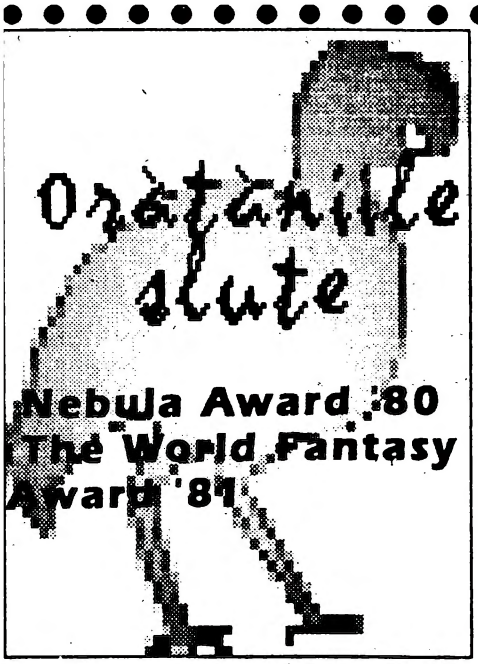

Mașina mea era stricată și la unsprezece aveam de predat un curs. Așadar, am luat autobuzul orășenesc, un lucru pe care îl fac rareori. Mi-am petrecut ultima vară tîrîndu-mă prin Big Thicket[1] cu aparatele de fotografiat și de înregistrat, fotografiind și înregistrînd două dintre ultimele ciocănitori cu plisc de fildeș de pe Pămînt. Puteți vedea filmele la sala de expoziții a Societății Audubon[2] din localitatea dumneavoastră.

Anul acesta voiam ceva la fel de orbitor, însă un pic mai puțin solicitant. Poate un studiu de populare pe *cahow*[3] de Bermuda sau pe *takake*[4] din Noua Zeelandă. O lună sau cam așa la soarele cald (nu fierbinte) mi-ar face bine cu nemiluita. Ca să nu mai pomenim de progresul științei.

Frunzăream în dorul lelii *Extinct and Vanishing Birds of the World* de Greenway. Autobuzul șerpuia prin cartierele șic ale Austinului, oprindu-se să lase chicanas[5]), negrese și vietnameze care aveau grijă de bucătăriile și grădinile celor avuți.

– N-am mai văzut de mult o orătanie d-asta sluță, spuse un glas din apropiere.

O doamnă căruntă se aplecă peste interval spre mine.

M-am uitat la ea, apoi împrejur. Poate că era o duduie care făcuse cumpărături. Poate pur și simplu discuta cu altcineva. Am privit-o în ochi. Fără îndoială, cu mine vorbea. Aștepta un răspuns.

– Cînd eram fetiță, am locuit lîngă niște oameni care le creșteau, spunea ea și arăta cu degetul.

M-am uitat spre pagina la care era deschisă cartea mea.

Ceea ce ar fi trebuit să spun ar fi fost: „Este imposibil, doamnă! Acesta-i desenul unei păsări dispărute, din insula Mauritius. Este probabil cea mai faimoasă pasăre moartă din lume. Poate că dumneavoastră confundați desenul cu acela al unei rase rare de curcani asiatici, păuni sau fazani. Îmi pare rău, faceți o confuzie!"

Ar fi trebuit să spun toate astea.

Ceea ce zise ea a fost:

– Vai, asta-i stația mea! și se sculă de pe scaun ca să coboare.

Mă numesc Paul Lindberl. Am douăzeci și șase de ani, sînt absolvent în ornitologie al Universității Statului Texas, profesor-asistent. Am cîteva vicii și nebunii, dar nu cred că nerozia se numără printre ele.

Ar fi fost un lucru prostesc s-o urmăresc pe femeie.

Ea coborî din autobuz. Am urmat-o

Am intrat în oficiul departamental trăgînd hîrtii răvășite în vîrtejul dindărătul meu.

– Martha! Martha! am răcnit.

Ea își făcea de lucru în dulapul cu consumabile.

– Doamne sfinte, Paul! Ce vrei?

– Unde-i Courtney?

– La conferința de la Houston. Știi asta. Ai pierdut cursul! Care-i problema?

– Cheltuieli mărunte. Dă-mi niște bani!

– Ziua de plată a fost abia acum o săptămînă. Dacă nu poți...

– E vorba de afaceri! Faima, aventura și șansa vieții! O cursă lungă pe mare care pleacă... un bilet de avion! Ori pentru Jackson, ori pentru Mississippi, ori pentru Memphis. Fă-l pentru Jackson, e mai aproape! O să aduc chitanțele de decont. Dă-mi niște hîrtie! Trebuie să-i scriu lui Courtney o notă. Cînd pleacă următorul avion? Poți să-i faci pe Marie și pe Chuck să-mi preia cursurile de marți și miercuri? O să încerc să mă întorc joi, dacă nu intervine ceva. Courthey vine mîine, nu? O să-l sun din... de unde oi fi. Ai niște cafea?...

Și așa și pe dincolo. Martha se uita la mine de parcă eram nebun. Dar oricum, completă ordonanța.

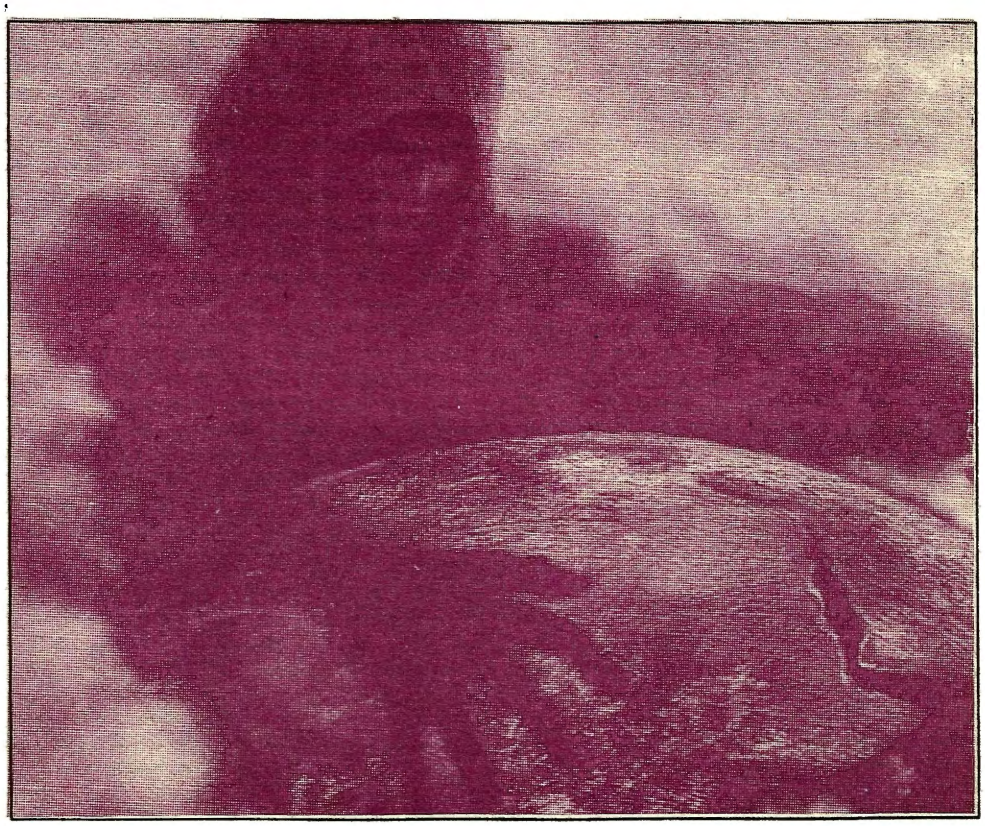

– Ce-i zic lui Kemejian cînd îl pun să semneze asta?

– Martha, scumpete, bombonico! Zi-i că-i bag poza în *Scientific American*.

– Nu citește!

– În Nature, atunci!

– Am să văd ce pot face, spuse ea.

Doamna după care am coborît din mașină se numea Jolyn (Smith) Jimson. Povestea pe care mi-a istorisit-o era așa de bizară că trebuia să fie adevărată. Știa lucruri pe care doar un expert, sau cineva care avusese o experiență nemijlocită, le putea cunoaște. Am luat de la ea nume, adrese, piste și fărîme de informații. Plus un an: 1927.

Și un loc. Nordul Mississippi-ului.

I-am oferit exemplarul meu din cartea lui Greenway. I-am spus că o să o sun de îndată ce mă întorc în oraș. Am lăsat-o la colțul străzii de lîngă casa pe care o deretica de două ori pe săptămînă. Jolyn Jimson era trecută de șaizeci de ani.

Gîndiți-vă la *pasărea Dodo* ca la un pui de focă cu pene. Știu că nu-i nici măcar pe aproape, dar vă economisește timpul.

La 1507, portughezii, în drum spre India, au descoperit în Oceanul Indian insulele (pe atunci fără nume) Mascarene – trei bucăți de pămînt la cîteva sute de mile depărtare una de alta, toate la nord-est de Madagascar.

D-abia în 1598, cînd bătrînul căpitan olandez Cornelius van Neck a dat accidental peste ele, și-au primit insulele numele – nume care s-au schimbat de cîteva ori în decursul secolelor, după cum olandezii, francezii și englezii schimbau arhipelagul la fiecare război. Acum sînt cunoscute ca Rodriguez, Réunion și Mauritius.

Caracteristica principală a acestor insule erau niște păsări mari, incapabile de zbor, proaste, urîte și cu gust rău. Van Neck și oamenii săi le-au denumit *Dod-aarsen*, cursuri proaste, dodari, păsări caraghioase sau solitari.

Existau trei specii – Dodo-ul de Mauritius, adevărata creatură gri-cafenie, stîngace și cu plisc în formă de cîrlig, ce cîntărea douăzeci de kilograme sau mai mult; *Dodo-ul* de Réunion, alb, ceva mai zvelt, și *Solitarii* de Rodriguez și Réunion, care semănau cu niște gîște grase și foarte proaste, cu penaj deschis la culoare.

Toate aveau picioare groase, corpuri mari și îndesate, de două ori mai mari decît ale curcanilor, pliscuri lungi, curbate în jos, sfîrșindu-se într-un cîrlig ca un cuțit de linoleum, scobit în interior. Nu zburau. Cu multă vreme în urmă își pierduseră capacitatea de a zbura și aripile le degeneraseră în niște apendice de mărimea unei mîini omenești, cu doar trei-patru pene pe ele. Cozile le erau creț și pufoase, precum un accesoriu decorativ al unui copil. N-aveau absolut nici un dușman natural. Își făceau cuibul pe pămîntul gol. Probabil că își cloceau ouăle oriunde li se întîmpla să le depună.

Nici un dușman natural pînă ce s-au ivit Van Neck și semenii săi. Marinarii olandezi, francezi și portughezi care poposeau pe Mascarene pentru a-și completa

proviziile au descoperit că, pe lîngă faptul că păreau proaste, păsările Dodo *erau* proaste.

Ei se duceau la ele şi le loveau în cap cu bîtele. Şi mai şi, păsările Dodo puteau fi mînate precum oile. Jurnalele sunt pline de lucruri ca: *„Petrecere pentru zece oameni la ţărm, Băgat jumate de sută păsări mari, asemănătoare curcanilor, în barcă. Aduse la corabie unde li s-a dat drumul pe punţi. Trei vor hrăni un echipaj de 150."*

Cu toate acestea, cea mai mare parte din pasărea dodo, cu excepţia pieptului, avea un gust rău. Unul dintre cuvintele olandeze pentru ele era *walghvogel,* pasăre scîrboasă. Însă pe o corabie care făcea în trei luni drumul de întoarcere de la Goa la Lisabona, ei, bine, mîncai ce găseai. Se spunea că nici măcar fierberea prelungită nu-i îmbunătăţea aroma.

Cu toate acestea, păsările Dodo ar fi putut să reziste, numai că olandezii, iar mai apoi francezii, au colonizat Mascarenele. Insulele au devenit plantaţii şi gropi de gunoi pentru refugiaţii religioşi. Erau cultivate trestia de zahăr şi alte recolte exotice.

Odată cu coloniştii au venit şi pisicile, cîinii, porcii, vicleanul *Rattus norvegicus* şi maimuţa Rhesus din Ceylon. Păsările Dodo lăsate de marinarii înfometaţi au fost vînate (erau ele proaste şi neadaptate, dar puteau să fugă cînd le venea) în cîmp deschis de cîini. Au fost ucise de către pisici cînd stăteau pe cuiburi. Ouăle le-au fost furate şi mîncate de maimuţe şi şobolani. Şi au concurat cu porcii pentru toate bunătăţile oferite de solul insulelor.

Ultimul Dodo de Mauritius a fost observat în 1681, la mai puţin de o sută de ani după ce omul i-a văzut pentru prima oară. Ultimul Dodo alb a intrat în cărţile de istorie prin jurul anului 1720. Solitarii de Rodriguez şi Réunion, ultimii atît din gen, cît şi din specie, au rezistat poate pînă la 1790. Nimeni nu ştie. Brusc, oamenii de ştiinţă s-au uitat în jur şi n-au mai găsit în viaţă nicăieri nici una dintre păsările.

Partea aceasta a ţării era degenerată dinainte să o vadă primul Snopes. Şoseaua nu fusese asfaltată pînă spre sfîrşitul anilor '50 şi reprezenta drumul principal dintre două aşezări ale ţinutului. Asta nu însemna că trecea printr-un ţinut civilizat. Călătorisem mile întregi şi nu văzusem decît nişte grămezi de pămînt roşu ca grumazul lui Billy Carter şi o biserică rătăcită. Mă aşteptam să văd reclame Burma Shave, dar apoi mi-am dat seama că şoseaua acesta probabil nu le avusese niciodată.

Aproape că am pierdut răspîntia ce dădea pe drumul de colb şi pietriş pe care îl însemnase bărbatul de la benzinărie. Ieşea în şosea de nicăieri, o potecă din cîmp. Am virat pe el şi o piatră de mărimea unei mingii de golf mi-a zburat peste capotă şi a făcut o crăpătură de zece centimetri în parbrizul maşinii-de-închiriat pe care o luasem din Grenada.

Era o zi umedă şi fierbinte pentru vremea aceasta a anului. Vizibilitatea îmi era redusă de un nor de praf de fiecare dată cînd pietrişul se rărea. După vreo milă de mers pe şosea, pietrişul dispăru complet. Şoseaua se transformă într-un drum colbuit, cu făgaşe de roţi, doar o părere mai lat decît maşina, înghesuit din ambele părţi de un gard lăsat, făcut din trei rînduri de sîrmă ghimpată.

În unele locuri, ţăruşii gardului lipseau pe porţiuni de cîţiva metri. Sîrma zăcea la pămînt şi uneori dispărea sub el.

Singura vietate pe care am văzut-o a fost o mierlă făcîndu-şi de cap cu ceva, sub un mărăcinis de care fusese fixată sîrma ghimpată. Pe de o parte, acum se vedea un izlaz părăginit, aşa cum vor arăta toate după ce noi ne vom fi ras pe suprafaţa planetei. Cealaltă se transforma rapid în pădure – pin, stejar, tupelo, prun sălbatic, fără fructe în această perioadă a anului.

Am început să mă întreb ce căutam aici. Dacă doamna Jimson era vreo maniacă plină de imaginaţie care... dar nu! Se înşela, poate, dar chiar şi asta merita verificat. Însă ştiam că nu mă minţise. Păruse incapabilă să spună minciuni – o băbuţă pe cinste, temelia Sudului, a pămîntului. Fără vreo fărîmă de necinste în făptura ei.

Nu puteam să o pun la îndoială, nici pe ea şi nici judecata mea. Iată-mă aici, după ce nu mai dormisem de o zi, tîrîndu-mă şi hurducîndu-mă pe un drumeag prăfuit din Mississippi, pe marginea subţire şi zdrenţuită a unui vis. Trebuia să-l iau de bun.

Spatele maşinii derapa uneori, pe unde pămîntul se afînase şi lăsase loc nisipului. Cauciucurile dindărăt se împotmoliră o dată, dar am reuşit să le scot. Întoarcerea avea să fie altă problemă. Oare nu folosea nimeni niciodată drumul acesta?

Copacii se apropiară din ambele părţi precum paleozoicul cel păduros, iar gardul se făcuse nevăzut de mult. Contorul de parcurs îmi spunea zece kilometri şi se duseseră douăzeci de minute de cînd ieşisem de pe şoseaua principală. În oglinda retrovizoare am văzut mărgele de sudoare şi mizerie pe zbîrciturile de pe gîtul meu. O pojghiţă fină de praf acoperise tot interiorul maşinii. Pe ferestre năvăleau cheaguri de colb.

Codrii se întinseră şi înghiţiră şoseaua. Crengile zgîriaseră ferestrele şi capota. Era aidoma unei căderi printr-un tunel lung, întunecos. Înăuntru era întuneric şi verde. Mi-am reprimat nevoia atavică de a aprinde farurile. Carosabilul pesemne că era făcut din cîteva secole de straturi de frunze. Am ţinut constant piciorul pe acceleraţie şi mi-am croit drum printre copaci.

Jumătate de buştean se agăţă, pocni şi zăngăni de podeaua maşinii. Am văzut lumină în faţă. Temîndu-mă pentru pompa de ulei, am apăsat pedala, accelerînd.

Aproape că am trecut printr-o casă.

Era poate la zece metri de copaci. Drumul se sfîrşea chiar sub una dintre ferestre. Cu colţul ochiului, am zărit pe cineva făcînd cu mîna.

Am călcat frînele.

Pe verandă se afla o familie întreagă, arătînd ca o fotografie din perioada Depresiunii făcută de Walker Evans [6] sau ca un vis de febră izvorît din mintea unui producător de „Hee Haw" [7]. Casa era veche. Fîşii de vopsea scorojită, lungi de un metru, se loveau de burlane.

– Da' bine aţi făcut c-aţi oprit! spuse o voce.

Mi-am ridicat privirea. Pe fereastra laterală din partea şoferului se aplecă cel mai mare bărbat pe care l-am văzut vreodată.

– Dacă v-am fi auzit mai devreme, am fi trimis pe unu' din copii la capu' şoselei ca să vă zică, spuse el.

Şosea?

Gura sa avea pete cafenii pe la colţuri. Mi-am închipuit că mesteca tutun, pînă ce am văzut peria de recoltat răşină ieşindu-i din buzunarul de la pieptul salopetei. Mîinile-i erau de mărimea mănuşilor de baseball. Arătau de parcă n-ar fi ţinut niciodată ceva mai mic decît un topor.

– Cum mi-eşti? începu bărbatul discuţia.

– Bine, am zis.

Am coborît din maşină.

– Mă numesc Lindberl, am spus, întinzînd mîna.

El o luă. Preţ de o clipă m-am gîndit la capcanele de urşi, gurile rechinilor şi uşile pe cale de închidere ale ascensoarelor. În cele din urmă, gîndul s-a întors în locul unde odihnesc toate gîndurile.

– Asta-i gospodăria Gudger? am întrebat.

El mă privi absent cu ochii săi cenuşii. Avea o şapcă de camionagiu şi pe sub salopetă purta o cămaşă ecosez de cherestegiu. Cizmele sale de cauciuc erau de mărimea celor purtate de Karloff în Frankenstein.

– Nţ! Io mi-s Jim Bob Krait. Asta-i nevastă-mea Jenny, şi acilea e Luke, Skeeno şi Shirl.

Arătă către verandă.

Cei de acolo dădură din cap.

– Păi, ia să vedem! Gudger, ai? Prin preajmă nu-i nici un Gudger de care să ştiu io. Mi-s cam nou pe acilea.

Am considerat că asta însemna că nu trăise în zonă mai mult de douăzeci de ani.

– Jennifer! ţipă el. Ştii pe careva Gudger?

Apoi spre mine:

– Nevastă-mea a trăit pe acilea de cînd se ştie ea.

Soţia lui coborî pe cea de-a doua treaptă a

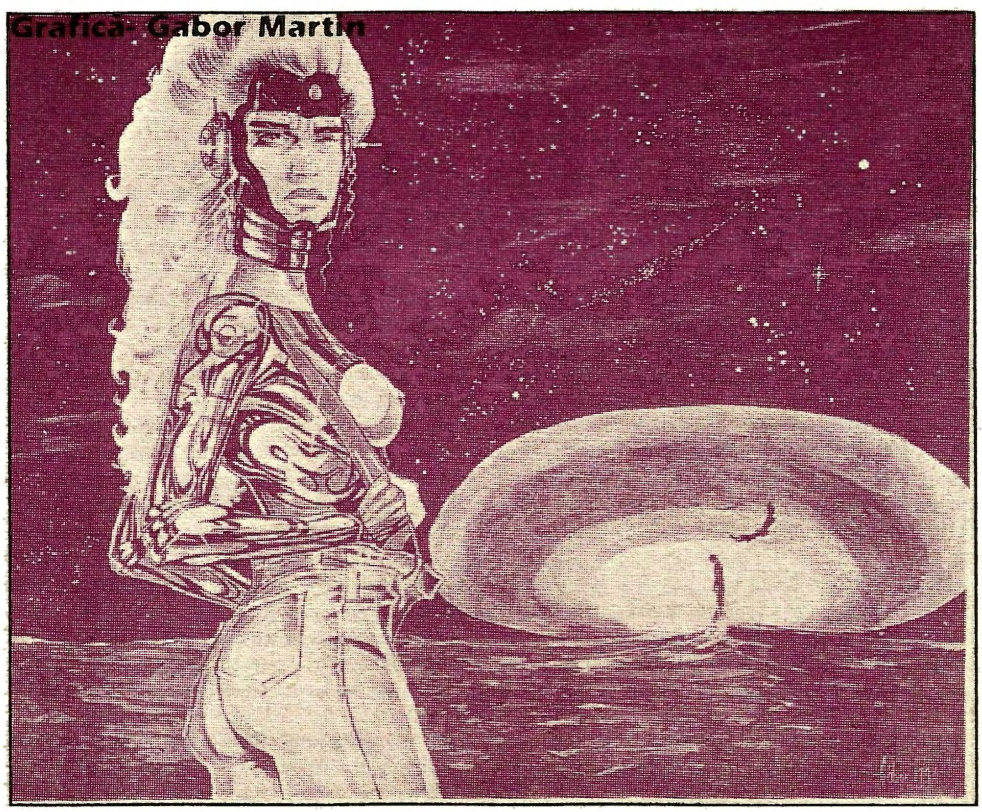

pridvorului.

– Cred că era ăia care au stat la gospodăria Spradlin înainte să vină Spradlinii. Da' Spradlinii au plecat pe vremea Războiului Coreean. Io personal n-am cunoscut pe nici un Gudger. Pe atuncea trăiam după Water Valley [8]).

– Matale eşti agent de asigurări?

– Ăă... nu, am spus eu.

Mi-am închipuit că cei de pe verandă s-au aplecat spre mine, numai urechi.

– Sînt ... Predau la colegiu.

– Oxford [9]? întrebă Krait.

– Ăă, nu. Universitatea Statului Texas.

– Păi, asta-i al dracu' de departe. Şi zici că-i cauţi pe Gudgeri, ai?

– Doar casa lor. Perimetrul. După cum a spus soţia dumitale, înţeleg că s-au mutat. În timpul Depresiunii, bănuiesc.

– Da' trebe să fi avut lovele, nu glumă, spuse giganticul domn Krait. Nimeni de pe acilea nu era aşa dă bogat ca să plece în timpul Depresiunii.

– Luke! strigă el.

Băiatul cel mare veni de pe prispă la noi. Părea anemic şi purta o cămaşă în vogă pe vremea Twist-ului. Stătea cu mîinile în buzunare.

– Luke, arată-i lu' domnu' Lindbergh...

– Lindberl.

– Lu' domnu' Lindberl acilea de faţă drumu' pînă la casa Spradlin. Du-l pînă la vechea podişcă de buşteni că s-ar putea rătăci pînă ajunge acolo.

– Podişca de buşteni s-a rupt, tăticule.

– Cînd?

– Octombrie, tăticule.

– La naiba, încă ceva de reparat! Oricum, pînă la pîrîu.

Se întoarse spre mine.

– Vrei să meargă cu matale pînă sus, ca să vadă să nu fi muşcat de şarpe?

– Nu, sînt sigur că o să mă descurc.

– Te superi dacă te întreb de ce te duci acolo? zise el.

Se uita în altă parte, nu la mine. Puteam să văd că îl deranja faptul că trebuise să-şi calce pe inimă şi să întrebe. De obicei, asemenea lucruri veneau pe parcursul discuţiei.

– Sînt un... ăă, om de ştiinţă în domeniul păsărilor. Studiez păsările. Avem un indiciu... cineva ne-a spus că la vechea gospodărie Gudger... în zona de acolo... caut o pasăre rară.

Am băgat de seamă că asudam. Era înăbuşitor de cald.

– Adică ca un Dumnizeu? Am văzut un Dumnizeu acu' fo douăş'cinci de ani, pe lîngă Bruce, zise bărbatul.

– Nu.

(„Dumnizeu" era denumirea populară dată unei specii de cicănitori cu plisc de fildeş, una dintre cele mai rare din lume. Oricînd altcîndva mi-ar fi căzut falca. Deoarece se credea că dispăruseră din Mississippi pe la începutul secolului şi datorită faptului că domnul Krait ştia că sînt rare.)

M-am dus să-mi încui maşina, apoi m-am gîndit la uzanţele situaţiei.

– Maşina mea vă stă în drum? am întrebat.

– No. O să fie perfect, spuse Jim Bob Krait. Vă căutăm pe la apusul soarelui, bine?

Preţ de o clipă n-am ştiut dacă era o comandă sau o manifestare a grijii pentru mine.

– Doar în caz că mă muşcă şarpele, am zis. Am să încerc să fiu atent pe acolo.

– Baftă la găsitu' de păsări rare! spuse el.

Se îndreptă spre verandă împreună cu familia sa.

– 'Aide! zise Luke.

☜☜☜

În spatele casei Krait se afla un coteţ de găini şi o cocină unde porcii zăceau, după lăturile de dimineaţă, aidoma unor insule într-un golf mîlos, sau unor sculpturi Zen din carne. Apoi am trecut de nişte utilaje agricole stricate, puse pe ruginit, deşi cît vedeai cu ochii nu era nimic altceva decît pîrloagă. Cum îşi cîştiga existenţa familia, nu ştiu. Mi s-a spus că locuri din acestea poţi găsi prin tot Sudul.

Am mers prin crînguri şi ogoare, urmînd un soi de potecă. Am încercat să ţin minte cotiturile pe care trebuia să le fac la întoarcere. Luke n-a scos nici o vorbă în toate cele douăzeci de minute cît m-a însoţit, cu excepţia unei înjurături cînd a călcat într-o balegă de taur cu „tenis"-ul său.

În cele din urmă, am ajuns la un pîrîu ce mărginea un deal împădurit. Un buştean putrezit forma un mic zăgaz. În susul lui, apa avea aproape un metru adîncime, în jos, jumătate.

– Vedeţi cărarea aia?

– Da.

– Ţineţi-vă pe ea în jurul dealului, apoi prin ogorul următor. După aia treceţi iar pîrîul pe pietre şi depăşiţi dealul. Luaţi-o pe poteca din stînga! La vreo trei sferturi din drumul pînă la primul deal e ce-a mai rămas din casă. Aţi priceput?

Am încuviinţat.

El se întoarse şi plecă.

☜☜☜

Casa fusese pe vremuri o baracă înghesuită, aşa cum spusese doamna Jimson. Acum era lăsată pe o parte, ceea ce prin aceste locuri se numeşte sigoglin (sau antisigoglin?). O dată am auzit la radio un imn numit *Ţărmul unde barăcile nu cad.* Asta era ţara unde erau scrise cîntecele precum acela.

Pretutindeni creşteau buruieni. Existau nişte rămăşiţe de garduri şi o grămadă turtită de lemne care fuseseră cîndva un hambar. Ceva mai îndărătul casei erau resturile privăţii. În curtea din spate se afla jumătate de pompă ruginită. Un petic mai neted arăta locul unde fusese grădina de zarzavaturi; pe el se afla o singură tomată sălbatică, ciugulită de păsări, descompunîndu-se. Prin preajmă se găsea cheresteaua de la trei dependinţe, în cea mai mare parte putrezită şi verde din pricina algelor şi a muşchiului. Una dintre dependinţe fusese o combinaţie de afumătoare şi şopron pentru lemne. Celelalte două, cotețe de păsări. Unul era mai mare decît celălalt. Acolo am început să scormon şi să sap.

Unde? Unde? Aş fi vrut să fi participat la mai multe săpături arheologice, să fi ştiut locurile unde să sap. Mormane de gunoi, grămezi de deşeuri, movile de resturi de la bucătărie, cutii de compot [10]. De ce nu mă născusem la o fermă ca să ştiu din instinct unde să cercetez?

Am tot schimbat locurile. M-am mişcat înainte şi-napoi aidoma unui prepelicar ce caută mirosul prăzii. Voiam mai mult, mai mult. Încă nu eram mulţumit.

☜☜☜

Amurg. Întuneric, de fapt. Am intrat epuizat în ograda Kraitilor. Săculeţul pe care îl duceau era plin pînă la refuz. Eram înfierbîntat, obosit şi mînjit cu cincizeci de ani de gălnaţ. Familia Krait se afla pe verandă. Jim Bob a coborît greoi, ca un munte prietenos. I-am pus cîteva întrebări, i-am dat o copie Xerox a unuia dintre tablourile cu pasărea Dodo, i-am lăsat adresele şi numerele de telefon la care mă puteau găsi.

Apoi, în maşina-de-închiriat. Către Water Valley, bazîndu-mă pe informaţiile pe care mi le dăduse Jennifer Krait. Am mers la casa dirigintei poştei din localitate. Femeia se pregătea de culcare. Am luat-o la întrebări. Ea s-a pus în faţa telefonului. Am deranjat oameni pînă la unu dimineaţa. Apoi, din nou în fidela maşină-de-închiriat.

Spre Memphis, cînd luna se înalţa din dreapta. În faţa mea, Interstatala 55 era o panglică de sticlă. La radio prindeam WLS din Chicago.

Fredonam şi eu, cîntam cît mă ţinea gura.

Sacul plin cu oase de Dodo, labe, ciocuri şi fragmente de coji de ouă îmi ţinea companie pe locul din faţă.

Ştiaţi că un muzeu a schimbat odată scheletul întreg al unei balene albastre pe unul de Dodo?

Şofam, şofam.

☜☜☜

dansul păsărilor dodo

Uneori o viziune – am avut-o cu mult înainte să înceapă nebunia asta. Îmi pot închide ochii şi să o vizualizez concentrîndu-mă puternic. Însă îmi vine mai des şi mai vie cînd citesc şi ascult muzică clasică, îndeosebi *Canon în DO* de Pachelbel [11].

Este aproape asfinţit la Haga şi luminaţia este cea a lui Frans Hals [12], a lui Rembrandt. Familia regală olandeză şi oaspeţii ei mănîncă şi vorbesc încet în marea sală a dineurilor. Gărzi cu halebarde şi sulițe stau de veghe în colţurile încăperii. Familia este aranjată la masă; Regele, Regina, cîteva prinţese, un prinţ, alţi doi copii, un nobil invitat sau doi. Servitorii vin cu farfurii şi cupe, însă nu deranjează.

Pe o estradă dintr-un capăt al camerei, orchestra cîntă muzică de dineu – un clavecin, un violoncel, trei viori şi suflători. Unul dintre piticii regali stă pe marginea estradei, piciorul lui frecînd uşurel spinarea unuia dintre dulăii care doarme în apropiere.

În vreme ce muzica *Canonului în DO* de Pachelbel se intensifică şi se răspîndeşte prin sală, un Dodo păşeşte înăuntru stîngaci, se opreşte, îşi ciuleşte capul, ochii îi strălucesc precum nişte picături de smoală. Se leagănă un pic, îşi ridică piciorul nesigur, apoi celălalt, se balansează în faţă şi-n spate în ritmul violoncelului.

Viorile se avîntă. Dodo-ul începe să danseze, corpul său mare şi diform fiind acum graţios. I se alăturară alte două păsări dodo care pătrund în încăpere, toate trei învîrtindu-se într-un soi de cerc.

Clavecinul îşi începe contrapunctul. A patra pasăre Dodo, cea albă de Réunion, iese din locul ei de sub masă şi intră în cerc cu celelalte.

Este cea mai graţioasă dintre toate, făcînd rotiri complete, pe cînd celelalte doar se leagănă şi îşi înclină capetele pe marginea cercului pe care l-au format.

Muzica se amplifică; primul violonist vede păsările şi încuviinţează spre Rege. Însă el şi ceilalţi meseni deja le-au văzut. Sînt muţi, încremeniţi – pînă şi servitorii stau nemişcaţi, cu bolurile, ulcioarele şi ceainicele uitate în mîini.

În jur, păsările Dodo dansează, vîrîndu-şi capul între aripi sau dînd din el. Cea albă se roteşte, înaintează jumătate de pas, face o piruetă pe un picior, se roteşte iarăşi.

Fără a scoate o vorbă, Regele o ia de mînă pe Regină şi împreună ocolesc masa, aidoma unor copii înaintea spectacolului. Intră în dans, valsînd (anacronism!) printre păsările dodo, în vreme ce familia, oaspeţii şi soldaţii dau din cap în ritmul muzicii.

Apoi viziunea se estompează şi văd doar imaginea remanentă a unui şemineu pîlpîind şi a unei păsări.

☜☜☜

Pasărea şi rubedeniile ei au ajuns cu impunătoarele corăbii în porturile oamenilor civilizaţi. Prima înregistrare de care dispunem este cea a Căpitanului van Neck, ce a adus două păsări în 1599 – una pentru Regele Olandei şi una care şi-a găsit locul, via Cologne, la menajeria Împăratului Rudolf II.

Acest *aviariu* se afla la Schloss Neugabau, lîngă Viena. Acolo au fost făcute primele picturi al păsărilor, de către Georg şi fiul său Jacob Hoefnahel, între 1602 şi 1610. Au pictat Dodo-ul printre alte peste nouăzeci de specii care îl distrau pe Împărat.

Alt artist olandez, pe nume Roelandt Savery, „a făcut carieră din pasărea dodo", aşa cum spunea cineva. Le-

perioada de început, picturile erau logice; cele tîrzii au inexactități. Asta înseamnă că a lucrat mai întîi după modele, apoi din memorie cînd modelul său s-a dus în acel loc care în curînd avea să fie rezervat tuturor semenilor lui. Una dintre schițele sale prezintă doi *Raphidae* scurmînd în pămînt după niște bunătăți. Lucrările lui Savery nu sunt lipsite de farmec.

Alt artist olandez (păreau să apară precum ciupercile după o ploaie de primăvară), Peter Withoos, a imortalizat și el păsările dodo în tablourile sale, uneori în locuri bizare și foarte interesante – făcîndu-și de lucru în timpul lecțiilor de muzică ale proprietarului lor, sau zugrăvite cu Adam și Eva într-o idilă paradisiacă.

Dar cea mai precisă reprezentare, sîntem asigurați, vine de la jumătate de lume departare de certurile politice și religioase al europenilor – călători pe mare. Este o pictură miniaturală indiană a păsării Dodo care acum se găsește într-un muzeu din Rusia. Poate că pasărea a fost adusă de către olandezi sau portughezi în călătoriile lor spre Goa și coastele subcontinentului indian. Ori poate că a fost adusă cu secole înainte, de către arabii ce cutreierau Oceanul Indian în ambarcațiunile lor cu pînze triunghiulare și care poate au descoperit Mascarenele înainte ca europenii să se pună pe picioare pentru Prima Cruciadă.

☜☜☜

Într-o perioadă de la începutul fascinației mele pentru păsări *(după ce am încetat să le omor cu puștile cu alice, dar înainte să încep munca pentru o bursă)* m-am așezat pe un scaun și am socotit unde fuseseră toate păsările dodo.

Două cu Van Neck în 1599, una în Olanda, una în Austria. Alta în parcul Contelui Solms la 1600. O relatare vorbește despre *„una în Italia, una în Germania, cîteva în Anglia, opt sau nouă în Olanda"*. William Boentekoe van Hoem are știință de *„una trimisă în Europa la 1640, alta la 1685"* despre care spune că a fost *„de asemenea zugrăvită de artiștii olandezi"*. Două au fost menționate ca *„fiind ținute în Casa Surrat din India ca animale favorite"*, una fiind poate cea din miniatură. Purtîndu-ne îngăduitori și considerînd „cîteva" că înseamnă cel puțin trei, ajungem la un total de douăzeci de păsări.

Trebuie să fi fost și altele, la vremea cînd au fost adunate încărcăturile corăbiilor, lăsate de călători sau coloniști. Englezii erau fascinați de ele. Sir Hamon L'Estrange, contemporan cu Pepys [13], a văzut expus *„un Dodar din Insula Mauritius... să zboare în stare nu este, atît de mare fiind"*. Una a fost împăiată după ce a murit, și a intrat în Museum Tradescantum din South Lamberth[14]. În cele din urmă și-a găsit loc la Muzeul Ashmolean. A devenit mizerabilă și, în 1750, a fost arsă pe de-a întregul, cu excepția unui picior și a capului. La vremea aceea, nu mai existau păsări Dodo, însă nimeni nu-și dăduse încă seama.

Francis Willughby a reușit să o descrie înainte de incinerare. Mai înainte, bătrînul Carolus Clusius o studiase în Olanda pe cea din parcul Contelui Solms. El a adunat totul despre *Raphidae*, descriind un picior de dodo pe care Piter Pauw îl ținea în cabinetul său de istorie naturală, în *Exoticarium libri decem* apărută în 1605, la opt ani de la descoperirea speciei.

Francis Leguat, un hughenot ce a trăit în Réunion vreme de cîțiva ani, a publicat o relatare a călătoriilor sale în care a pomenit despre păsările Dodo. A apărut în 1690 (după ce Dodo-ul de Mauritius dispăruse) și includea informația că *„unii dintre masculi cîntăresc patruzeci și cinci de livre. Femela depune un ou, mult mai mare decît cel de gîscă, și căruia îi trebuiesc șapte săptămîni pentru clocit"*.

Abatele Pingre a vizitat Mascarenele în 1761. L-a văzut pe ultimul dintre solitarii de Rodriguez și a culeș ce date a putut despre membrii genului morți în Mauritius și Réunion.

După aceasta, au rămas doar amintirile coloniștilor și unele dispute științifice pe subiecte precum locul unde se încadrau *Raphidae* în marea schemă taxonomică a lucrărilor – unii spuneau porumbei, alții cîrstei. Chiar și această căutare a nodului în papură a luat sfîrșit. Pasărea Dodo a fost uitată.

Cînd Lewis Caroll a scris *Alice în Țara Minunilor* în 1865, majoritatea oamenilor au crezut că inventase pasărea Dodo.

☜☜☜

Benzinăria din Memphis de la care am sunat era mai ocupată decît un gagiu cu un singur picior la un concurs de dat șuturi în cur. Printre clinchetele clopoțelului, mi-am dat în cele din urmă seama că legătura se stabilise.

Tipul care mi-a răspuns se numea Selvedge. N-am scos-o deloc la capăt cu el. M-a luat drept agent de proprietăți imobiliare, apoi drept avocat. Acum începea să creadă că eram un soi de șarlatan. Nici eu nu mă țineam prea bine. Nu dormisem de două zile. Probabil

că vorbeam ca un drogat. Singurul pas înainte pe care l-am făcut a fost aflarea faptului că doamna Annie Mae Gudger *(tovarășă de joacă cu Jolyn Jimson în copilărie)* era acum, și fusese, respectata doamnă Annie Mae Radwin. Gagiul ăsta Selvedge pesemne că-i era secretar, lingău sau ceva de genul ăsta.

Făceam o conversație comparabilă cu cea dintre un *arakanga* [15] țipător și o grămadă de oase de mamut. Apoi se auzi alt clic pe fir.

– Tinere? spuse cealaltă voce, o voce de femeie, sudică, foarte distinsă dar cu o rămășiță de accent de la țară în ea.

– Da? Alo! Alo!

– Tinere, spui că ai vorbit cu o anume Jolyn nu-știu-cum? Te referi la Jolyn Smith?

– Alo! Da! Doamna Radwin, doamna Annie Mae Radwin care se numea Gudger înainte? Stă în Austin acum. Texas. Pe vremuri locuia lîngă Water Valley, Mississippi. Din Austin sînt eu. Am...

– Tinere, întrebă iarăși vocea, ești sigur că n-ai fost pus să faci asta de rău-voitoarea mea soră, Alma?

– Cine? Nu, doamnă! Am întîlnit o femeie numită Jolyn...

– Mi-ar place să discut cu dumneata, tinere, spuse vocea.

Apoi, cu nonșalanță:

– Dă-i indicații cum să ajungă aici, Selvedge!

Clic.

☜☜☜

Mi-am clătit gura cît de bine am putut în toaleta benzinăriei, am încercat să mă rad cu un Gillette vechi și înfundat pe care l-am găsit în rucsac și am reușit să-mi crestez bărbia. Mi-am pus o pereche nouă de jeanși, singura cămașă de schimb pe care o aveam cu mine și mi-am pieptănat părul. Apoi, m-am așezat în fața oglinzii.

„Tot ca prînzul unui dulău arătam.

☜☜☜

Casa mi-a amintit de conacul lui Presley, care se găsea undeva prin vecinătate. De la o cocioabă de pe un deal din Mississippi la asta, în patruzeci de ani. Erau tot felul de căi ca să realizezi acest lucru. M-am întrebat care fusese cea a lui Annie Mae Gudger? Noroc? Hoție? Intervenție divină? Muncă grea? Afaceri riscante?

Selvedge mă conduse spre seră. Mă simțeam precum Philip Marlowe[16] mergînd să se întîlnească cu o clientă bogată. Casa era ticsită cu acele mobile construite între începutul secolului și anii '50 – genul fără vîrstă. Niciodată nu arată minunat, niciodată nu arată mizerabil, și fiecare scaun este confortabil.

Cred că mă așteptam la o femeie formidabilă, cu mînecuțe de contabil și cozoroc, aplecată peste un birou cu mormane de hîrtii a căror acceptare sau respingere însemna viața sau moartea pentru mii de oameni.

Cea cu care m-am întîlnit era o doamnă fermecătoare, îmbrăcată într-un costum verde. Era trecută de șaizeci de ani, dar părul-i încă avea culoarea grîului copt. Nu părea vopsit. Ochii îi erau albaștrii, precum cei ai învățătoarei mele din a-ntîia. Femeia era vînoasă și se părea că în vocabularul ei nu exista cuvîntul „gras".

– 'Neața, domnule Lindberl.

Îmi întinse mîna.

– Nu dorești niște cafea? Pari să ai nevoie de ea.

– Da mulțumesc.

– Te rog, ia loc.

Arătă spre un scaun alb din răchită, de lîngă o măsuță din sticlă. Pe tăblia ei se afla o tavă cu o cafetieră, cești, punguțe de ceai, cornuri, șervețele și farfurii.

După ce am băut jumătate din ceașca de cafea dintr-o sorbitură, femeia a spus:

– Pentru ce lucru important ai venit să mă vezi?

– Iertați-mi manierele, am zis eu. Știu că nu arăt corespunzător, dar sînt asistent de biologie la Universitatea Statului Texas. Ornitolog. Lucrez pentru doctorat. M-am întîlnit cu doamna Jolyn Jimson acum două zile...

– Ce face Jolyn? N-am mai văzut-o de, vai, Dumnezeule!, trebuie să fie vreo cincizeci de ani. Cum mai zboară timpul!

– Părea să fie bine. Am stat de vorbă cu ea numai vreo jumătate de oră. Asta a fost...

—Și ai venit să mă vezi în legătură cu...?

– Uf. Ăă... în legătură cu niște păsări pe care familia dumneavoastră le creștea, cînd locuia în apropiere de Water Valley.

Mă privi preț de cîteva clipe. Apoi începu să surîdă.

– Oh, te referi la *orătăniile slute* ? întrebă.

Am zîmbit. Aproape că am rîs. Acum știam prin ce trecuse probabil Oedip.

☜☜☜

Acum este 4:30 după-amiaza. Stau la Motelul 6 din centrul comercial al Memphis-ului. Trebuie să dau un telefon, să trag un pui de somn și să prind un avion.

Annie Mae Gudger Radwin a vorbit vreme de patru ore, răspunzîndu-mi la întrebări, punîndu-mă la curent cu istoria familiei, zicîndu-i lui Selvedge să se ocupe de toate apelurile telefonice.

Problema principală era aceea că Annie Mae fugise de acasă în 1928, cu un an înainte ca

tatăl ei să dea lovitura cea mare. A plecat la Yazoo City şi, prin învăţătură şi muncă, şi-a croit drumul spre nord, spre Memphis, şi destinul de văduvă a unui comerciant bogat.

Dar anticipez.

Bunicul Gudger fusese supraveghetor pentru Colonelul Crisby la principala plantaţie de lîngă McComb, Mississippi. Înainte de asta este o poveste lungă. Fiţi îngăduitori cu mine! Colonelul Crisby era vlăstarul unei familii de navigatori interesate atît de codrii de Liban (tăiaţi aproape toţi pentru catargele flotelor Maestăţii Sale şi ale altora), cît şi de bumbacul egiptean. De asemenea, ceaiuri, mirodenii şi alte bunuri vandabile ce le cădeau în mînă.

Cînd bunicul Colonelului Crisby a ajuns la majorat în 1802, şi-a luat rămas bun de la Oceanul Atlantic la Charleston, S.C. şi s-a afundat în codrii spre vest. Cînd s-a oprit, se găsea în mijlocul Naţiunii Chickasaw[17]), unde a deschis o factorie şi le-a oferit indienilor pentru prima dată sclavi.

Şi a prosperat şi l-a zămislit pe tatăl Colonelului Crisby, care a fost trimis înapoi în Carolina de Sud după toate bunurile pe care le deţinea părintele său. Absolut toate – sclavi, căruţe, cai, vite, bibilici, păuni, păsări dodo, despre care lumea credea că erau un soi de orătănii cumplit de slute şi pe care unul dintre unchii navigatori le luase în 1721 de la un negustor francez. *(Am presupus că erau păsări Dodo albe, de Réunion, dacă nu proveneau dintr-un transport mai vechi. Dodo-ul de Mauritius deja dispăruse la vremea aceea.)*

Toate aceste chestii au fost mînate către vest, spre factoria din mijlocul Naţiunii Chickasaw. *(Triburile din preajmă aparţineau Confederaţiei Iepurilor Dansatori).*

Iar tatăl Colonelului Crisby a prosperat şi la fel au făcut şi bibilicile şi păsările Dodo. Apoi a venit Andrew Jackson şi a alungat Iepurii Dansatori pe Drumul Lacrimilor spre raiul Oklahomei. Şi tatăl Colonelului Crisby l-a zămislit pe Colonelul Crisby şi a dat factoria pe mîinile altora, iar el şi-a mutat plantaţia spre vest, în apropiere de McComb.

Toate au prosperat, mai puţin tatăl Colonelului Crisby, care a murit. Păsările dodo, cu pierderi ocazionale datorate răzbunătoarei nevăstuici şi cîinelui căruia îi plăceau ouăle, s-au înmulţit şi ele.

Apoi vine Tataia Gudger, un Simon Legree[18]) veritabil, care s-a îngrijit de plantaţie, cînd Colonelul Crisby a pus pe picioare zece companii de bărbaţi şi a plecat să lupte în Războiul de Independenţă a Sudului.

Colonelul Crisby s-a întors la plantaţia McComb mai devreme decît majoritatea oamenilor săi, căci a oprit cu pieptul o mare parte din aceaşi salvă de gloanţe Minié[19] care l-a doborît pe comandantul său, Generalul Beauregard Hanlon pe un promotoriu înalt, în timpul Asediului Vicksburg-ului[20].

Nu era mort, însă timp de o lună moartea a zăbovit deasupra locului precum un individ care strînge datoriile de onoare. Colonelul a slăbit, l-au apucat pandaliile şi, în săptămîna dinaintea morţii, şi-a slobozit toţi sclavii *(războiul a mai ţinut doi ani după aceea)*. Nemaiavînd sclavi, nu mi-a trebuit supraveghetor.

Aici vine partea faulkneriană a povestirii, ieşită direct din *Pe patul de moarte,* cu familia Gudger întorcîndu-se în zona Water Valley (înainte să existe vreo aşezare cu acest nume), mişcîndu-se printre refugiaţii demoralizaţi şi zdrenţăroşi ai Sudului, cu păsările Dodo în faţă. Căci Colonelul Crisby i le dăduse fostului său supraveghetor pentru serviciul lui fidel. De asemeni, a urmat istoria uciderii sîngeroase a lui Tataia Gudger de către miliţia lui Freedmán în timpul ridicării primului Klan[21]), şi cea a încercărilor şi suferinţelor lui Tătucu' Gudger dintre 1880 şi 1910, de cînd avea patru ani şi pînă cînd a împlinit treizeci şi patru.

☜☜☜

Alma şi Annie Mae erau a doua şi respectiv a cincea dintre odraslele lui Tătucu' Gudger, născute la distanţă de trei ani. Se pare că s-au detestat una pe cealaltă chiar din clipa cînd Alma s-a uitat pentru prima dată în leagănul micuţei Annie Mae. Au fost aduse pe lume de către cea de-a doua nevastă a lui Tătucu' Gudger *(deznădejdea lui o omorîse pe prima)* şi tatăl lor era deja la a şasea carieră. Fusese cherestegiu, predicator de tîrg, plugar cu ziua *(pînă ce cafînilor le-au ieşit buboaie şi au murit de răpciugă)*, cărăuş *(pînă ce caii i s-au prăpădit de extenuare şi magazinul cu articole de fierărie a reintrat în posesia căruţei)*, om la toate pentru un politician (pînă ce politicianul a pierdut alegerile). Cînd Alma şi Annie Mae s-au născut, el se rata ca dijmaş. Într-un fel sau altul, Gudger izbutise să treacă prin depresiunea din 1898, băiat fiind, şi apoi a fost prea sărac ca să observe mai mult despre chestiunile de economie decît preţurile la tutunul Beech-Nut de la prăvălie.

Alma şi Annie Mae s-au certat şi asta n-a fost decît în favoarea Almei, căci, fiind cea mai mare fiică, era atît preferata mamei, cît şi a tatălui. Viaţa lui Annie Mae a fost obişnuitul iad al copilului sărac-alb-neimportant-şi-nedorit. De mică a rîvnit să fugă de acasă, şi la treisprezece ani şi-a dat frîu liber ambiţiei.

Toate lucrurile acestea le-am aflat în dimineaţa asta. Jolyn (Smith) Jimson era singura prietenă a lui Annie Mae la acea vreme – venea dintr-o familie chiar şi mai nevoiaşă decît Gudgerii. Dar exista mîncare şi cîte o slujbă ocazională. Şi păsările Dodo.

– Tata ura păsările acelea bătrîne, mi-a destăinuit cultivata doamnă Annie Mae Radwin, născută Gudger, în solariu. Întotdeauna se jura că într-o zi va scăpa de ele, dar se părea că niciodată nu-i venea să o facă. Cred că la mijloc era mai mult decît asta. Dar provocau atîta deranj! Întotdeauna trebuia să le închidem în coteţ noaptea şi să mergem să le căutăm ouăle. Plecau să le depună şi uitau unde sînt. Uneori nu se năştea nici un pui tot anul.

Şi se făceau aşa de slute. O dată pe an. Vreau să spun, arătau groaznic, de parcă urmau să moară. Le cădeau toate penele şi parcă aveau rîie sau altceva. Apoi le cădea toată partea din faţă a ciocului, sau, mai rău, atîrna de la jumătate. Arătau ca nişte hulubi mari, bătrîni şi goi. După asta pierdeau în greutate, pînă la douăzeci-treizeci de livre, înainte să le iasă pene noi.

Totdeauna trebuia să omorîm vulpile care se duceau după ele la casa de curcani. Aşa-i ziceam coteţului lor, casa de curcani. Şi le găseam ouăle supte de pisici şi de cîini. Erau aşa de proaste că eram siliţi să le mînăm la coteţ noaptea. Nu cred c-ar fi putut să-l găsească stînd la zece paşi de el.

Se uită la mine.

– Cred că, oricît de mult le ura tata, însemnau ceva pentru el. Atîta timp cît se ţinea de ele, ştia că este la fel de bun ca Tataia Gudger. Poate că n-ai aflat, dar exista un oareşcare orgoliu de familie în legătură cu Tataia Gudger. Cel puţin în ochii tatei. Prăbuşirea sa rapidă avea un fel de grandoare. Venise dintr-o poziţie relativ înaltă în vechea ordine, şi îşi păstrase ceva farmec şi statură şi după Emancipare. Cu toate că pierduse totul, reuşise să păstreze acele orătănii slute şi bătrîne, pe care i le dăduse colonelul, ca un soi de simbol.

Atîta timp cît le avea şi el, tătucu' socotea că este la fel de bun ca şi tatăl său. Şi-a păstrat demnitatea, chiar cînd nu mai avea nimic altceva.

Am întrebat-o ce s-a întîmplat cu ele. Nu cunoştea, dar mi-a spus cine ştia şi unde puteam găsi acea persoană.

D-asta am să dau un telefon.

☜☜☜

– Alo? Dr. Courtney. Dr. Courtney? Aici Paul Memphis. Tennessee. E prea lungă ca să intru în detalii. Nu, fireşte că nu, nu încă. Dar am dovezi. Ce? Bine, ce ziceţi de trohantere, coracoide, tarsometatarsi şi pliscuri? Din coteţul lor, de unde altundeva? Păi, dumneavoastră unde v-aţi ţine păsările Dodo?

Îmi pare rau. N-am închis ochii de două zile. Am nevoie de ajutor. Da, da. Bani. Mulţi bani.

Gheaţă! Trei sute de dolari, poate, Western Union, Memphis, Tennesse. Care-i cea mai apropiată de aeroport. Aeroport! Am nevoie ca departamentul să-mi facă rezervări pentru Mauritius...

Nu! Nu! Nu vînătoare de gîşte sălbatice, nu vînătoare de păsări Dodo sălbatice! De păsări dodo domestice! Ştiu că nu mai există păsări Dodo în Mauritius! Ştiu asta.

Aş putea să explic. Îmi dau seama că va însemna cîteva miişoare... dacă... dar...

Ascultaţi, Doctore Courtney! Vreţi să aveţi poza dumneavoastră în *Scientific American*, sau nu?

☜☜☜

Stau la cafeneaua aerodromului din Port Louis, Mauritius. Sîntem trei zile mai tîrziu, la cinci zile de la acea dimineaţă norocoasă cînd maşina nu mi-a pornit. Dumnezeu să-i binecuvînteze pe oamenii de la Sears Diehard! Am dormit într-un fotoliu de avion, cu intermitenţe, în diferite avioane, în diferite fotolii, vreme de douăzeci şi patru de ore, de la Kennedy[22]) la Paris, de la Paris la Cairo, de la Cairo în Madagascar. M-am simţit un om nou-născut cînd am ajuns aici.

Acum mă simt un om nou-nouţ infinit mai trist şi mai înţelept. Tocmai m-am întors de la casa Almei, sora cea răutăcioasă, situată în zona selectă a Port Louis-ului, unde obişnuiau să locuiască toţi oficialii francezi şi britanici.

Lui Courtney îi va apărea poza în *Scientific American,* la fel şi mie, adevărat. Cîteva săptămîni vor fi pentru mine articole în ziare şi talk show-uri, şi sînt sigur că Annie Mae Gudger Radwin, într-o parte a lumii, şi Alma Chandler Gudger Moliere, în cealaltă, se vor alege şi ele cu partea lor de glorie.

Sorb ceaşcă după ceaşcă de cafea. Avionul spre Tananarive pleacă într-o oră. Plănuiesc să dorm tot drumul pînă la Cairo, pînă la Paris, pînă la New York, să-mi ridic sacoşa cu oase, să dorm pînă la Austin.

În faţa mea, pe masă, se află un pachet cu documente, tăieturi din ziare şi fotografii. Am bătut jumătate de lume pentru asta. Privesc pe fereastră, dincolo de Port Louis, către masivul Munte Pieter Boothe care eclipsează oraşul şi celebrul său hipodrom.

Poate că ar trebui să fac ceva simbolic. Să-mi contramandez zborul. Să urc muntele şi să mă uit în jos la om şi la toate lucrările sale. Să iau cu mine un clondir cu martini. Să stau în lumina strălucitoare a soarelui subtropical (e început de iarnă uscată aici). Să beau martini uşurel, închinînd pentru Snuffo, zeul Extincţiei. Uite unul pentru Marele Alca[23])! Ăsta-i pentru Papagalul de Carolina[24])! Păzeşte-te, Porumbel Călător[25])! Ăsta-i pentru Gotan![26]) Şi cel mai important, uite cîte unul pentru Dodo-ul de Mauritius, Dodo-ul alb de Réunion, solitarul de Réunion, solitarul de Rodriguez. Pentru *Raphidae,* mari păsări didine ce aţi fost!

Poate că voi face ceva la fel de eficient; să urc Muntele Pieter Boothe şi să urinez în vînt.

Cît de simbolic! Povestea păsării Dodo se sfîrşeşte acolo unde a început, chiar pe această insulă. Viaţa imită arta de doi bani. Precum copia Xerox a copiei Xerox a unui roman prost. Nu m-am aşteptat niciodată să descopăr aici păsări Dodo vii (ăsta este exact locul unde ar fi observate). Dar tot nu-mi vine să cred că Alma Chandler Gudger Moliere a putut să trăiască pe aceste meleaguri vreme de douăzeci şi cinci de ani şi să n-aibă habar de pasărea Dodo, să nu pună piciorul niciodată în Muzeul din Port Louis, unde se găsesc scheletele şi un model de mărimea frăţiorului vostru.

După ce Annie Mae a plecat de acasă, familia Gudger s-a trezit prosperînd într-o perioadă cînd toată ţara se ducea dracului. Era 1929. Gudger s-a băgat iarăşi în

politică, a sprijinit un om care cunoştea alt om care lucra pentru Theodore „Sure Two-Handed Sword of God" Bilbo[27], care avea relaţii pretutindeni. El l-a prezentat lui Huey „Kingfish" Long[28] tocmai după ce acesta suferise o înfrîngere în alegerile pentru funcţia de guvernator al Louisianei. Gudger a făcut propagandă prin Mississippi, încingînd spiritele pentru *Planul de Împărţire a Averilor* al lui Long, chiar înainte ca proiectul să capete nume.

Rezultatul a fost că maşinăria lui Long din Louisiana, ce cunoştea un agitator al gloatelor cînd vedea unul, l-a invitat pe Gudler să se mute la Paradisul Sportivului împreună cu familia, cu toate cheltuielile plătite, şi să lucreze pentru Long la incredibilul salariu de 62,50$ pe săptămînă. Lucru echivalent cu scăpatul porcului într-o grădină; înainte să poţi spune „Messia de la Ţară", clanul Gudger se afla pe drum către ţinutul pelicanilor, şperţului şi a lui Mardi Gras[29].

Aproape. Dar am să ajung şi la asta.

Tăticu' Gudger a prosperat în disproporţie cu abilităţile sale, însă mulţi oameni au făcut asta în timpul Depresiunii. Întîi puţin, apoi mai mult, s-a ridicat în cercurile birocratice (şi politice) ale statului, murind bogat şi cu degetele înfipte în toate plăcintele.

Alma Chandler Gudger şi-a făcut intrarea în societate *(ea spune că Robert Penn Warren[30] a băgat-o în cartea lui).* L-a întîlnit şi s-a căsătorit cu Jean Carl Moliere, singurul moştenitor al unor cultivatori de orez, indigo şi trestie de zahăr. Au avut o viaţă conjugală fericită, mutîndu-se mai întîi în Indiile Occidentale, apoi în Mauritius, unde plantaţiile de trestie de zahăr ale familiei se numărau printre cele mai mari pe insulă. Jean Carl a murit în 1959. Alma a fost singura lui succesoare.

Deci neamul o duce bine. Sărmanii dijmaşi din Mississippi s-au dovedit să aibă un tată ce a murit cu zîmbetul pe buze şi două fiice ce au între ele o mare parte a planetei.

Deschid plicul din faţa mea. Doamna Alma Moliere îmi ascultase amabilă povestea *(Universitatea telefonase înainte şi aranjase să fiu prezentat de către directorul Muzeului din Port Louis, care o cunoştea pe D-na Moliere de la evenimentele mondene)* şi îmi spusese ce îşi putea aminti. Apoi a trimis un servitor la un depozit (mare cît un duplex) şi servitorul, împreună cu alţi doi, s-a întors cu nişte cutii conţinînd tăieturi din ziare, albume şi fotografii de familie.

– Nu m-am mai uitat la nici una de cînd am părăsit St. Thomas-ul, spuse D-na moliere. Hai să ne uităm prin ele împreună!

Majoritatea erau despre ascensiunea Cetăţeanului Gudger.

– Nu există prea multe fotografii de-ale noastre dinainte să venim în Louisiana. Pe atunci eram groaznic de săraci, nu cunoşteam pe cineva care să aibă aparat de fotografiat. Ah, uite! Una cu Annie Mae. Credeam că le-am aruncat pe toate astea după ce a murit mămica.

Aceasta este fotografia! Trebuie să fi fost făcută în 1927. Annie Mae poartă nişte ţoale de nerecunoscut ce aproximează o rochie. Se apleacă pe o sapă; are un zîmbet larg, văzîndu-i-se dinţii neregulaţi. Pare să aibă zece-unsprezece ani. Ochii îi sînt pe jumătate ascunşi de borul unei pălării de pai pe care o poartă. Pămîntul pe care stă în picioarele goale a fost întors de curînd. În spatele ei este un colţ al casei, iar fînăria dindărăt are obloanele de sus deschise. Oameni nefocalizaţi lucrează acolo.

La cîţiva paşi în spatele fetei, un enorm Dodo mascul ciuguleşte ceva de pe pămînt. Se văd primele două treimi ale lui, pînă la aripile blegi şi vîrfurile penelor codale, curbate în sus. Un picior este în poză, tocmai scurmînd după ceva, probabil un vierme, în ţărîna proaspăt arată. Judecînd după întunecime, este un Dodo cenuşiu, sau de Mauritius.

Fotografia nu este foarte clară, una dintre chestiile acelea 3 1/2 x 5[31] pe care le făceau aparatele simple.

Deja pot s-o văd, împreună cu prim-planul păsării Dodo, ocupînd o pagină dublă în *S.A.* Alma mi-a spus că erau vreo şase-şapte orătănii dintr-acelea slute, două albe, restul gri-cafenii.

Pe lîngă această fotografie, în pachet se mai găsesc două tăieturi din ziare, una din *Banner-Times* apărut în Bruce, cealaltă din gazeta Oxfordului; amîndouă sînt rubrici permanente scrise de aceeaşi femeie şi se ocupă de "Isprăvile din Water Valley". Amîndouă pomenesc de familia Gudger, care se mută din zonă pentru a-şi căuta norocul în statul mlăştinos de la vest şi spun cît de mult vor lipsi celorlalţi. Apoi mai este tăietura îngălbenită din prima pagină a ziarului din Oxford, cu un mic articol despre Petrecerea de Rămas Bun a familiei Gudger, din Water Valley, Duminica trecută (datat 19 octombrie 1929).

În pachet se află şi o foaie volantă anunţînd *Petrecerea de Rămas Bun a Familiei Gudger, Duminică*

15 Octombrie 1929 – De unde veniţi Unul, veniţi cu Toţii. (Tipii din Louisiana care au trimis banii de cheltuieli pentru a-l muta pe Tăticu' Gudger trebuie să fi umflat costurile cu un factor exponenţial.)

– Nu, zise Alma Moliere. Au fost mulţi bani, dar n-ar fi contat. Tăticu' Gudger era ca Thomas Wolfe[32] şi cunoştea o ocazie de aur cînd vedea una. Meci cîştigat, pierdut sau egal, el nu se mai întorcea niciodată acolo. Ar fi dat un fel de serată indiferent dacă ar fi avut fonduri pentru ea sau nu. În plus, pe atunci oamenii erau mult mai sociabili, nu trebuie să uiţi!

Am întrebat-o cîte persoane au venit.

– Patru-cinci sute, a zis ea. Am pe aici, pe undeva, nişte fotografii.

Le-am căutat o vreme, apoi le-am găsit.

☜☜☜

Încă treizeci de minute pînă la cursa mea. Nu-mi fac griji stînd aici. Sînt singurul pasager, iar pilotul este la masa de lîngă mine, vorbind cu un om din RAF[33]. Viaţa-i mult mai lentă şi mai plăcută pe insulele acestea coloniale. Nu trebuie să uitaţi!

☜☜☜

Privesc alte două poze din pachet. Una arată nişte bărbaţi jucînd potcoave şi rişca în vreme ce copiii, cîinii şi femeile se uită. Este evident făcută din capătul estic al casei, privind spre vest. Toţi trebuie să fi mers pe jos ultimele mile pînă la vechea gospodărie Gudger. Alte grupuri de oameni stau în picioare şi discută. Unii bărbaţi, în cămăşi cu bretele, sînt cu capetele aruncate pe spate; fără îndoială, tocmai s-a spus o istorie veselă. Timidă, o fată se uită direct în aparat de aproape, cu degetul în gură. Are vreo cinci anişori. Fotografia seamănă cu oricare alt instantaneu de la o reuniune de familie, ce ar fi putut fi făcut oriunde, oricînd. Doar hainele o identifică ca fiind realizată în anii '20, la ţară.

☜☜☜

Courtney o să-şi primească răsplata pentru banii săi. Am să scriu articolul, am să dau telefoane, am să aranjez ca turneul de conferinţe să coincidă cu publicarea. Apoi, am să mă odihnesc o vreme. Am să fiu iarăşi o persoană normală; am să-mi iau o diplomă, am să-mi petrec timpul fugind prin junglă după animale care, oricum, vor fi moarte cu toate peste douăzeci de ani.

Cui îi pasă? Totul va fi doar un alt eveniment de presă, doar Marea Bombă a anului acesta. Va fi drăguţ să revin la normal. Pot să citesc cărţi, să mă uit la filme, să-mi spăl rufele la spălătoria automată, să ascult Johnathan Richman la stereo. Pot să studiez şi să devin o autoritate într-un subiect minor sau altul.

Pot să merg la muzee şi să văd toate lucrurile minunate şi moarte de acolo.

☜☜☜

– Aceasta este fotografia amintire, spuse Alma. Întotdeauna se făceau la chestii mari ca asta, în vremurile acelea. Toţi cei prezenţi se aliniau şi se aranjau pentru aparat. Dar noi nu i-am putut băga pe toţi în cadru. Aşa că am făcut două. Asta-i cea cu noi.

Casa este pusă în umbră de oameni. De toate înălţimile, formele, îmbrăcămintile şi vîrstele. Copiii şi cîinii în faţă, apoi femeile, la urmă bărbaţii. Singurele excepţii sînt patriarhii cu bărbi, aşezaţi în faţă cu copiii – oameni ai căror ochi privesc spre aparatul de fotografiat, dar în capetele cărora încă răsună ceva ce Nathan Bedford[34] le-a spus odinioară, pe un cîmp acoperit de fum. Fotografia este din altă epocă Îi poţi recunoaşte pe Tăticu' şi D-na Gudger dacă le-ai văzut pozele înainte. Alma mi-a arătat unde era ea.

Dar motivul pentru care am luat fotografia se găseşte în prim-plan. Mesele au fost construite din capre de tăiat peste care au fost aşezate uşi şi scînduri. Sînt pline cu mîncare, mai multă mîncare decît se poate imagina.

– Am început să gătim cu trei zile înainte. La fel şi vecinii. Toţi au adus cîte ceva, spuse Alma.

Era ca şi cum o fermă întreagă fusese gătită şi pusă la răcit. Jamboane, sferturi de vacă, pui cu nemiluita, hîrdaie de prepeliţe, iepuri, fasole neagră cu baniţele, batate, cartofi irlandezi, un pogon de porumb, vinete, mazăre, unt în cutii de cinci livre, turte de mălai şi biscuiţi, galoane de melasă, poşircă după pofta inimii.

Şi cinci păsări enorme – de două ori mai mari decît curcanii, cu picioare învelite ca de Ziua Recunoştinţei, cu copanele de mărimea bicepşilor lui Schwarzenegger, fripte întregi, stînd pe nişte tăvi cît mesele de cocktail.

Gloata pare tare înfometată.

– Ne-am ghiftuit pentru multe zile, a spus Alma.

☜☜☜

Deja am titlul pentru articolul din Scientific American. Se va numi:

Pasărea dodo este încă moartă

Note şi fişă bibliografică

Traducere de Cătălin Teniţă

HOWARD WALDROP *mini bibliografie*

„Cine naibii mai este şi Waldrop ăsta?" se vor fi întrebat unii dintre cititorii acestor rînduri.

Ei bine, Waldrop, pe lîngă faptul că este un tip scund şi îndesat, cu ochii mici, un accent îngrozitor şi o garderobă pe măsură, pe lîngă faptul că ştie totul despre filmele de serie B, îi place să pescuiască, poate cînta rock-ul anilor '50 şi teme muzicale TV toată noaptea (şi adesea o face) şi reuşeşte să-şi încînte auditoriul ore întregi cu povestiri amuzante de fiecare dată cînd se află la o convenţie, se întîmplă să fie unul dintre cei mai plăcuţi scriitori.

De născut s-a născut pe 15 septembrie 1946 în Mississippi, însă la puţin timp după aceasta familia lui s-a mutat în Texas. De scris s-a apucat serios, ca tot scriitorul, în liceu. Era anul 1963, locuia în Arlington şi publica în fanzine. Iată ce spune George R.R. Martin despre perioada aceea: „Chiar de atunci, Howard era unic. Toţi ceilalţi care scriau pentru acele mici fanzine (inclusiv, roşesc că trebuie să admit, eu însumi) imitau revistele profesioniste de divertisment şi scriau despre supereroi. Howard crea povestiri amplasate în Franţa, pe vremea muschetarilor. Cititorii îl plăceau la nebunie, dar nu prea ştiau ce să facă cu el şi scriau nedumeriţi la rubrica de scrisori a fanzinului: „Frăţioare, povestirea lui Howard Waldrop a fost realmente grozavă, dar este toată despre cardinalul Richelieu. Oricum, ce puteri are el?"

În 1970, chiar înainte de a fi înrolat, a vîndut pentru Analog prima sa povestire. Se numea „Lunchbox" şi editorul care a cumpărat-o a fost legendarul John W. Campbell Jr. La puţin timp după aceasta, Campbell a murit, au intervenit schimbări în redacţia revistei şi „Lunchbox" a fost publicată abia în 1972. Cu toate acestea, se poate spune că Howard Waldrop a fost ultimul dar pe care marele Campbell l-a făcut SF-ului.

Dar haide-ţi să vedem ce spune acelaşi George R.R. Martin despre felul cum scrie Waldrop: „Lui Howard nu-i place să scrie acelaşi lucru de două ori. Prietenii bine intenţionaţi îi tot spun că cea mai bună cale să devină bogat şi celebru este să scrie acelaşi lucru iar şi iar; să tot prăjească robot-dunebuggeri în sînge şi să-i servească publicului înfometat. Dar Howard continuă să hoinărească şi să fie interesat de Grucho Marx, romanele populare chinezeşti şi indienii ridicători de tumuli. Din senin, cărţile i se îngrămădesc pe birou, o sclipire de maniac îi luminează ochii mici şi începe să turuie fără încetare despre o poveste nouă şi stranie pe care o va scrie. Între timp, consumă grămezile acelea de cărţi în timpul pauzelor pe care le face în regimul zilnic de a construi biblioteci şi a se uita la filmele vechi de la TV. Apoi, cînd toţi prietenii săi sînt gata să-l jupoaie de viu, el apare în grabă: *ultima minunăţie Waldrop.*

Într-adevăr, Waldrop este un maniac al documentării. Pentru o povestire, „...the World as We Knew It", a studiat peste 35 de cărţi despre ştiinţele secolului XVIII.

În 1972, după doi ani ca ziarist militar, Waldrop a fost lăsat la vatră şi şi-a început ascensiunea. Împreună cu alţi tineri scriitori texani, printre care Bruce Sterling, Lisa Tuttle, Tom Reamy, Jake Saunders, Steven Utley, Lewis Shiner şi George Proctor, a fondat un cenaclu literar numit TURKEY CITY NEOPRO RODEO. Una dintre nebuniile principale ale acestei grupări era scrisul în colaborare; în doi ani au scos pe piaţă 30-40 de astfel de lucrări. Împreună cu Jake Saunders, Waldrop a scris *„A Voice and Bitter Weeping"* care mai apoi a fost transformată în romanul *„The Texas-Israeli War"*. Cu Steven Utley a scris printre altele *„Black as the Pit, From Pole to Pole"* („Negru precum iadul de sub pol", trad. rom. Mihai-Dan Pavelescu, Anticipaţia 517-518) şi *„Custer's Last Jump"*, care în 1977 a fost nominalizată pentru premiul Nebula. Nuvela este o ucronie în care Crazy Horse (celebră căpetenie indiană) şi Forţele Aeriene ale Indienilor de Cîmpie zdrobesc trupele parăşutate ale lui Custer în *Bătălia de la Little Big Horn*. În acelaşi an, Waldrop a avut propusă pentru Nebula şi povestirea *„Mary Margaret Road-Grader"*. Atunci n-a cîştigat nimic, şi nici în anii următori cînd alte lucrări de-ale sale au fost nominalizate pentru Hugo, Nebula şi WFA.

Dar în 1981, nimeni şi nimic nu i-a mai putut sta în cale: a fost propus cu *„THE UGLY CHICKENS" („Orătăniile slute")* pentru patru premii, a obţinut NEBULA şi WFA şi a ratat „la mustaţă" *Hugo* şi *Locus*. *„The Ugly Chickens"* a devenit una dintre lucrările de referinţă ale genului, a fost republicată de zece ori în diverse antologii în primul an de la apariţie şi a fost tradusă în numeroase limbi.

De atunci, Howard Waldrop a scos trei volume de povestiri *(„Howard Who?", „All About Strange Monsters of the Recent Past" şi „Night of the Cooters")* şi două romane (dintre care *Them Bones*, o altă ucronie în care europenii descoperă America cu cîteva secole mai tîrziu, a fost bine apreciat), a publicat povestiri în *Omni, Asimov's, Shayol, Nickelodeon* şi în multe antologii. De 15 ani locuieşte în Austin.

Cătălin TENIŢĂ

NOTE

1. (Marele Desiş), zonă împădurită din NE statul Texas, rezervaţie naturală
2. societate fondată în 1803 şi avînd ca scop ocrotirea faunei şi florei sălbatice, mai ales a păsărilor. Denumirea vine de la John James Audubon (1785-1851), naturist american care a pictat şi scris despre păsările din SUA
3. specie de păsări (*Pterodroma cahow*) socotită pînă de curînd ca fiind dispărută
4. specie de păsări (*Apterix takake*) aflată pe cale de dispariţie
5. denumire dată americanilor de origine mexicană
6. celebru fotograf american de la începutul secolului
7. onomatopee a zbierătului măgarului; prin extensie, categorie de filme proaste, îndeosebi westemuri
8. oraş din centrul statului Mississippi, 3206 loc. în 1960
9. oraş din Mississippi-ului, 5283 loc. în 1960
9. oraş din Mississippi, 5283 de locuitori în 1960
10. îngrăşămînt agricol natural, rezultat în urma fermentării lente a diferitelor resturi vegetale şi animale în amestec cu resturi minerale
11. Johann Pachelbel (1653-1706), organist şi compozitor german, precursor al lui Bach
12. Frans Hals (1581-1666), pictor olandez, portrete individuale sau de grup
13. Samuel Pepys (1633-1703), ofiţer naval olandez, în jurnalul său pe care l-a ţinut între 1 ianuarie 1660 şi 31 mai 1669 a realizat o frescă a Angliei acelui timp, scriind despre viaţa contemporană, societate, curte, administraţia flotei militare etc.
14. *burg din S Londrei, reşedinţa oficială a arhiepiscopului de Canterburry*
15. *mai multe specii de papagali din genul Ara, avînd penajul strălucitor şi vocea aspră, trăind în zonele tropicale şi subtropicale ale Americii*
16. *celebru detectiv din romanele lui Raymond Chandler*
17. *Triburi de americani muskhageoni care trăiau în N Mississippiului şi mai apoi au fost alungaţi în Oklohama*
20. *oraş în V Mississippiului, pe rîul Mississippi; asedierea lui în 1863 de către trupele nordiste s-a încheiat cu predarea sudiştilor (29.130 loc în 1960)*
18. *numele vînzătorului de sclavi din romanul Coliba unchiului Tom de Harriet Beecher Stowe*
19 *gloanţe conice avînd baza goală în interior, folosite în sec. XIX (numite astfel după C.E. Minié (1814-1879), ofiţerul francez care le-a inventat)*
21. *este vorba de celebrul Ku Klux Klan*
22. *aeroportul J.F. Kennedy din New York*
23. *o specie de pinguin mare din Atlanticul de Nord (Pinguinus impennis), dispărută*
24. *specie de papagali dispărută (Conuropsis carolensis), care trăia în Nordul Statelor Unite şi avea penajul galben-verzui şi capul galben-portocaliu*
25. *rasă dispărută de porumbei migratori (Ectopistes migratorius), care odinioară se găsea în număr mare în America de nord*
26. *galinacee americană dispărută (Tympanechus cupide cupido)*
27. *om politic american din prima jumătate a secolului*
28. *aici Waldrop realizează o aluzie ucronică greu detectabilă chiar şi de americani; în realitate, Huey Long, radical de stînga, a fost ales în 1928 guvernator al Louisianei, la vîrsta de numai 34 de ani. Hotărît să-şi distrugă adversarii, a luat o serie de măsuri antidemocratice (controlul curţilor de justiţie, monopolul dreptului de a număra voturile, aservirea aventiilor guvernamentale şi administrative ale statului). Totusi a realizat si o serie de lucruri bune pentru oamenii simpli, în domeniul învăţămîntului, al sănătăţii si al protecţiei sociale. De aceea, în 1930, a fost ales senator. A militat împotriva preşedintelui Roosevelt şi a New Deal-ului. În 1934 a creat societatea „Share Our Wealth". Fiind un orator excelent, a cîştigat cîteva milioane de adepţi şi a realizat o alternativă la cele două partide semnificative. A prezis că în curînd partidul său îl va trimite la Casa Alba. N-a fost să fie aşa: cu puţin timp înaintea alegerilor prezidenţiale din 1936, Huey Long a fost asasinat, iar susţinătorii săi s-au risipit.*
29. *ziua dinaintea începerii postului Paştelui, sărbătorită în unele oraşe precum New Orleans sau Paris prin carnavale*
30. *Robert Penn Warren (1905-), romancier şi poet american*
31. *Thomas Clayton Wolfe (1900-1938), romancier american*
32. *Royal Air Force = Forţele Aeriene Regale (britanice)*
32. Thomas Clayton Wolfe (1900-1938), romancier american
33. Royal Air Force = Forţele Aeriene Regale (britanice)
34. Nanthan Bedford Forest (1821-1877), general confederat de cavalerie în timpul Războiului Civil

Concursul de proză

JSF - ATLANTYKRON '95

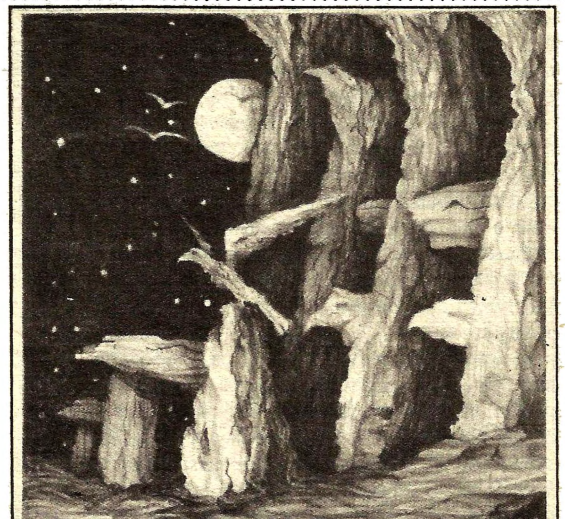

- *tema concursului: păsările insulei*
- *secţiuni: horror, sf, fantastic, umoristică, experimentală;*

Condiţii de participare:

a) lucrările să fie dactilografiate la 2 rînduri, 31 de rînduri pe pagină, 65 de semne pe rînd;
b) maxim 10 pagini dactilo;
c) lucrările sînt aşteptate pe adresa redacţiei Jurnalului SF pînă la data de 14 iulie data poştei;
d) autorii pot participa la toate secţiunile;

SE OFERĂ CÎTE UN LOC *(pe secţiuni)*
GRATUIT
ÎN TABĂRA ATLANTYKRON '95
şi importante premii în bani şi cărţi.
Marele premiu constă în includerea unei povestiri în numărul special dedicat EUROCONULUI.

În exclusivitate cu

Norman Spinrad

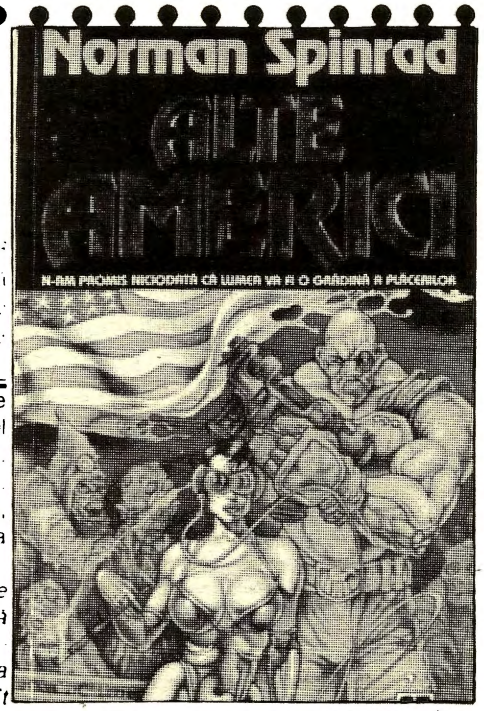

Nu știu de ce am scris SF. Întotdeauna mi s-a pus întrebarea aceasta și încă nu am răspunsul. Scriu SF de foarte mult timp. Mi s-a părut natural să fie așa. De fapt nici nu știu sigur dacă scriu SF, pentru că sînt multe lucruri în SF care nu mă interesează deloc - SPACE OPERA, FANTASY, sau lucruri de genul acestora. Nu contează stilul, în ultimă instanță, să scriu e important. În SF ai foarte multe posibilități de a scrie, dar uneori nu scriu SF, alteori da...

Sebastian A. Com: Cît veți sta în România de data aceasta?

Norman Spinrad: Cred că două săptămîni.

S.A.C. Veți rămîne în București?

N.S. Mai degrabă nu. Nu știm încă exact pe unde vom merge, ce vom vizita. Am venit în București pentru cele două lansări de carte (ALTE AMERICI- NORMAN SPINRAD și COPII LUI FARADAY- N. LEE WOOD) dar după aceea vom vedea ce vom face.

S.A.C. Ați aflat despre CONGRESUL DRACULA?

N.S. Am văzut cîte ceva la televizor, dar nu m-a interesat.

S.A.C. V-am întrebat, pentru că subiectul este foarte controversat în România. Unii nu sînt de acord cu acest promotion comercial despre care spun că n-are nici o legătură cu personajul istoric.

În plus, sînt vreo 15 castele despre care se afirmă că „acesta este adevăratul castel al lui Dracula".

N.S. Da, asta se întîmplă des... DRACULA este un personaj cam ca BILLY THE KID, SUPERMAN, KING ARTHUR sau FRANKENSTEIN. Pentru mine este ceva de dincolo de mit. Este o afacere pentru a face bani. Am mai vizitat România, cunosc atitudinea față de realul personaj istoric VLAD DRACUL care este diferit de DRACULA. Dar istoria naște povești. Uneori ,cred însă că folosirea lui DRACULA pentru SF este o prostioară...

S.A.C. Între SOLARIENII , primului dumneavoastră roman, și BUG JACK BARRON este o mare diferență. Cum o explicați?

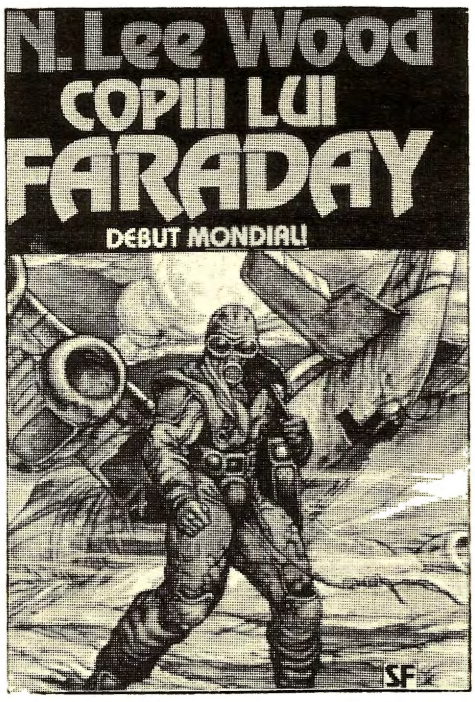

N.S. Solarienii e primul meu roman scris prin '63-64 în NEW YORK. BUG JACK BARRON e scris prin '67 în LOS ANGELES, pe cînd toate lucrurile se petreceau în mijlocul unei mari revoluții (HIPPIE; n.tr.). Între '63 și 67-68 mi s-au întîmplat multe. Am călătorit prin AMERICA, am locuit în L.A. și SAN FRANCISCO, am cunoscut o groază de lume, și asta a exercitat o puternică influență asupra mea.

În STATE au existat două culturi diferite între 1963 și 1967*. Adică... într-un fel prin '68-69, America era cam cum este România de azi față de cea de dinainte de '89. Nu e exact la fel dar, vreau să spun... două lumi diferite. Foarte multe schimbări, multe diferențe... și alta e să scrii acum aici.

S.A.C. Ce șanse acordați cărților, dată fiind tendința computerizărilor; vor însemna cărțile mai mult decît jocurile pe computer?

N.S. Chiar dacă în prezent și viitor cărțile devin computerizate, ele rămân totuși cărți. Și, cu siguranță, vor însemna mai mult decît jocurile pe computer. Oricum, literatura poate ar trebui să se adapteze în fața expansiunii televizoarelor și a celorlalte mijloace de informare. Literatura va trebui, să crească și mai mult valoric. Este interesant, în SUA sînt circa 60 de televiziuni interactive dar tinerii se uită tot mai puțin la TV. Ei preferă mai mult să se joace cu computerele.

S.A.C. Există sondaje sociologice despre faptul că tinerii din SUA citesc acum mai puțin...

N.S. Da, așa este. Dar computerele oricum se duc dracului pentru că deși ai computer, trebuie să fii gata să citești pentru a lucra cu ele, pentru a intra în INTERNET. Astfel, ești foarte motivat să citești.

S.A.C. Ce ar trebui să ofere literatura cititorilor?

N.S. Literatura trebuie să arate ce se întîmplă cu realitatea din prezent sau cu cea din viitor. Din păcate, în STATE există un conservatorism pentru literatura secolului XIX, în învățămînt. Bineînțeles, multe creații de atunci sînt foarte bune, ca romanele lui MARK TWAIN, spre exemplu. Dar asta e chestia cu oamenii bătrîni care cred că știu ce ar trebui să citească tinerii. Și asta nu merge...

Literatura trebuie să se adapteze conștiinței celui care citește. Cred că asta ar trebui să facă și SF-ul. *MAȘINĂRIA ROCK AND ROLL* vorbește despre rock and roll. Dar mulți NU POT înțelege ROCK AND ROLL-ul Ea vorbește de asemeni, despre sex. Deci literatura poate și trebuie să înfățișeze realitatea, indiferent de noile stiluri...

S.A.C. Cum priviți literatura experimentală?

N.S. Dacă se scrie bine, e OK. Uneori experimentele merg, alteori nu! Și eu am abordat astfel de maniere de a scrie. Am început cu povestiri scurte, cu multe puncte de vedere experimentale. BUG JACK BARRON, spre exemplu, e un experiment! Asta a mers... Dar unele nu merg...

Traducere
Remus CERNEA

** În STATE, astăzi este o lume „POST REVOLUȚIONARĂ".*

E mult mai puțin optimism...

MUZICA SFERELOR

Paradise Lost (3)

Am ajuns, e aproape incredibil, la episodul... 20!!! Nu mai am prea mult pînă să prind din urmă JURNALUL SF şi să-l egalez ca număr de apariţii!? Acest moment aniversar, chiar dacă nu poate fi stropit cu şampanie (ce s-ar alege de paginile JSF-ului?) merită a fi onorat cu ceva pe măsura unui asemenea eveniment...

Aşadar... PARADISE LOST!

După cum am promis, odată cu apariţia noului album al acestei valoroase formaţii britanice, am să-i consacru un episod ca o continuare a primelor două din JSF 111 şi 112.

DRACONIAN TIMES, apărut în iunie 1995, este o realizare discografică ce va suscita, cu siguranţă, numeroase controverse. În revista HEAVY METAL MAGAZINE ea a fost notată cu 10, însă, personal, am întîmpinat oarece dificultăţi la primele audiţii în a ajunge spre esenţa sa. Dar şi cînd am ajuns...

La o primă vedere, izbitor e totuşi faptul că acest album este mai puţin „dur" decît precedentele. De fapt, PARADISE LOST şi-a perfecţionat sunetul obţinut pe excelentul ICON (1993) toate piesele bucurîndu-se de un „sound" „curat". Însuşi NICK HOLMES, solistul vocal al trupei, a declarat că acest al V-lea album este o extensie a lui ICON.

DRACONIAN TIMES (care corect tradus înseamnă „Vremuri grele") este un L.P. foarte omogen. Toate cele 12 piese mi s-au părut foarte bune. Comparîndu-l cu celelalte albume, trebuie remarcat totuşi, că acesta nu conţine nici o piesă care să se „termine de-a dreptul" aşa cum GOTHIC (1991), SHADES OF GOD (1992) şi ICON (1993) aveau pe ETERNAL, AS I DIE şi, respectiv TRUE BELIEF.

De asemeni, se remarcă apariţia a două piese... „speciale" pentru creaţia PARADISE LOST. Dacă vom considera THE UNFORGIVEN a lui METALLICA sau superba RETURN TO SERENITY, de pe albumul THE RITUAL (1988) al trupei TESTAMENT, drept balade, putem înregistra, în premieră, faptul că PARADISE LOST are două... balade!! este vorba de piesele ELUSIVE CURE şi JADED.

Excelent început pe pian are acest album P.L. De fapt, membrii trupei se pare că s-au specializat pe piese care încep în sonorităţi lente şi superbe totodată. Este cazul lui ENCHATEMENT, ELUSIVE CURE, I SEE YOUR FACE, SHADES OF GOD...

Excelenta piesă THE LAST TIME vorbeşte despre inimi bătînd pentru ultima oară... ONCE SOLEMN sună cam a METALLICA din perioada de glorie a SPEED-ului şi îmi aminteşte de celebra PITT THE SADNESS de pe SHADES OF GOD (1992). I SEE YOUR FACE încheie prima jumătate a albumului şi este dedicată lui RACHEL NICKELL, o femeie omorîtă pe stadionul WIMBLEDON. Reprezintă, de fapt, o ingenioasă încercare de transpunere în pielea victimei pentru a reda cam ce a simţit aceasta în momentele imediat premergătoare morţii.

Faţa B a albumului este deschisă de FOREVER FAILURE (Ratat pentru totdeauna), probabil cea mai complexă piesă de pe DRACONIAN TIMES. Versurile abordează tema drogurilor şi a celor care îşi distrug viaţa din cauza lor. SHADOW KINGS (Regii nisipu... ăă, umbrei) tratează problematica schizofreniei. Însuşi NICK HOLMES a declarat că e suspect de primele faze ale acestei boli.

Mai amintesc şi excelenta SHADES OF GOD piesa omonimă celui de-al treilea album PARADISE LOST (Eu abia aştept o compoziţie cu titlul ICON de pe un ipotetic album VI...)

Trebuie remarcată şi prestaţia excelentă a chitaristului GREGOR MACKINTOSH care, cu siguranţă, merită inclus în galeria marilor virtuozi ai acestui instrument. Ascultaţi-i cu atenţie solo-urile! De asemeni, noul baterist LEE MORIS, ales din circa 70 de pretendenţi la acest post, s-a integrat cu succes în maşinăria de muzică numită PARADISE LOST.

Încheiem, cu un regret personal, acela de a nu fi ascultat încă o compoziţie PARADISE LOST de o complexitate şi durată realmente de excepţie. Amintesc faptul că trupe celebre ca LED ZEPPELIN, DEEP PURPLE, YES sau METALLICA, pe lîngă nenumărate piese de 4-5 minute, au lăsat rock-ului şi creaţii precum STAIRWAY TO HAVEN, CHILD IN TIME, CLOSE TO THE EDGE sau ORION...

Remus CERNEA

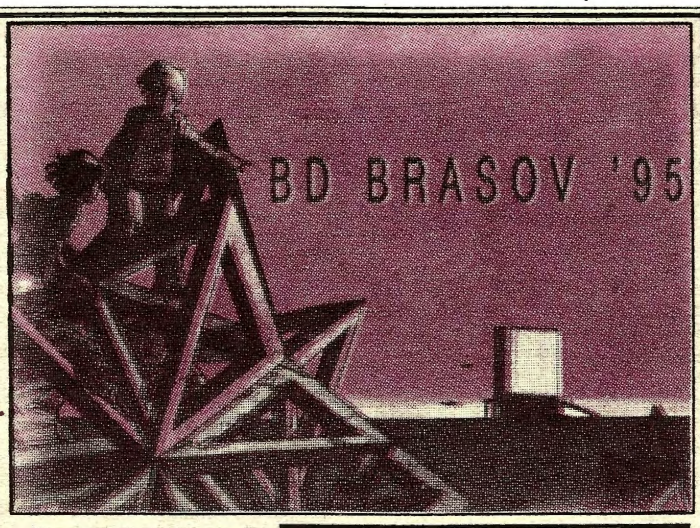

PREMIILE Salonului de BD BRAŞOV '95

Premiul Alianţei Franceze:
Tudor Popa
Lucian Dănilă
Dodo Niţă

Premiile suplimentului „Azi"
Gabriel Rusu&
Dorel Bindea
Dan Petcan
Lucian Dănilă

Premiul Asociaţiei Benzii Desenate
Adrian Barbu

Premiul CN
Adrian Barbu - **Premiul JSF**
Gabriel Rusu &
Dorel Bindea -
Poarta creaţiei
Valentin Gubcenco -
Promenada

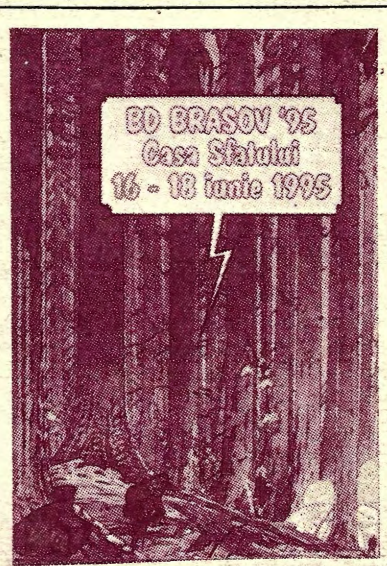

CONCURS DE MASCOTE

Un loc gratuit în tabăra internaţională de creaţie Atlantykron '95 pentru :

- cea mai interesantă mascotă care să fie imprimată pe tricourile delegaţiei române la **GLASGOW;**
- cea mai interesantă mascotă a taberei **ATLANTYKRON;**

Desenele sînt aşteptate pînă la data de 8 iulie, data poştei, pe adresa Jurnalului SF.

Tabără internaţională de creaţie

ATLANTYKRON '95

- **tabăra de la Cernavodă va avea loc in perioada 28 Iulie-7 August ac;**
- **invitaţiile vor fi nominale (cenacluri, cluburi), numai pentru cluburile şi membrii FNTSF care şi-au achitat cotizaţiile;**
- **taxa de participare este de 20 000 de lei şi va include masa de prinz;**

DIN PROGRAM:

- **se vor stabili reguli pentru concursurile literatură/artă vizuală şi criteriile de jurizare;**
- **se va definitiva statutul Asociaţiei oamenilor din mass-media profilaţi pe SF;**
- **se vor hotărî propunerile României pentru premiile Euroconului ;**
- **se vor organiza concursuri literare şi de artă vizuală;**

Taxa de participare trebuie trimisă prin mandat poştal pînă la data de 15 iulie pe adresa str. Mihail Sadovenu, nr. 10, cod 8 625, Cernavodă pe numele Sorin Repanovici.

ATENŢIE!

După 15 iulie taxa de participare se majorează.

Informaţii suplimentare la telefonul 01/2111141. Sorin Repanovici.